

VETERİNER HİZMETLERİ YASASI İÇDÜZENİ

Madde 1. Kısa İsim

BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar

Madde 2. Tefsir

Madde 3. Amaç

Madde 4. Kapsam

İKİNCİ KISIM

Veteriner Hizmetleriyle İlgili Görevler, Resmi Veteriner Hekimler, Yetkili Makamın Kontrolleri, İşletmelere Bağlı Ruhsatlar, Acil Önlem ve Planlar ile Raporlara İlişkin Düzenlemeler

Birinci Bölüm

Veteriner Hizmetleri ve Resmi Veteriner Hekimlere İlişkin Kurallar

Madde 5. Yetkili Makamın Yükümlülükleri ve Resmi Veteriner Hekimlerin Görevleri ve Sorumlulukları

Madde 6. Resmi Veteriner Hekimin Görev ve Yetkileri

İkinci Bölüm

Yetkili Makamın Resmi Kontrole İlişkin Yükümlülükleri, Görevleri ve Diğer Kurallar

Madde 7. Resmi Kontrollerin Düzenlenmesine İlişkin Genel Yükümlülükler

Madde 8. Resmi Kontrollerin Yerine Getirilmesinde Yetkili Makamın Yükümlülükleri

Madde 9. Resmi Veteriner Hekimin Resmi Kontrole İlişkin Uygulama Prosedürleri

Madde 10. Yetkili Makamın Tesis, İşletme Klinik, Poliklinik ve Hayvan Hastanelerini Kayıt Altına Alma, Onaylama ve Faaliyet Ruhsatlarını Verme Yetkisi

Madde 11. Resmi Sertifikasyon Süreci ve Sertifikaların Düzenlenmesi

Madde 12. Şeffaflık, Kamunun Bilgi Edinme Hakkı ve Mesleki Gizlilik

Madde 13. Numune Alma ve Analiz Metotları

Madde 14. Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları ile İlgili Görevlendirmeler

Madde 15. Ulusal Referans Laboratuvarlarının Belirlenmesi

Üçüncü Bölüm

Yetkili Makamın Acil Eylem Planları, Önlemleri, Planlar, Harçlar, Ücretler ve Masraflara İlişkin Kurallar

Madde 16. Acil Eylem Planları Hazırlanması

Madde 17. Canlı Hayvan, Gıda, Yem, Veteriner Tıbbi Ürünler ve Hayvansal Yan Ürünler İçin Acil Önlemler

Madde 18. Harçlar ve Ücretler Cetveli

Madde 19. Ek Resmi Kontrollerden Doğan Masraflar

Madde 20. Veteriner Sektöründe Karşılıklı İşbirliği Kuralları

- Madde 21. Çok Yıllık Ulusal Kontrol Planı ve Uygulanması
Madde 22. Yıllık Rapor
Madde 23. Veteriner Mevzuatı Kurallarına Uyumsuzluk Tespit Edildiği Durumlarda Uygulanacak İdari Önlemler

ÜÇÜNCÜ KISIM Yetkili Makamın Diğer Denetim Yolları

- Madde 24. Hayvanlarda Suni Dölleme ve Embriyo Transferi
Madde 25. Hayvanat Bahçeleri, Kuş Bahçeleri ve Akvaryumların Denetlenmesi
Madde 26. Kayıt Tutma, Eğitim ve Bilgilendirme

DÖRDÜNCÜ KISIM Gıda Maddelerinde Hijyen, İç Kontrol, İşletmelere ve Tesislere İlişkin Kayıt ve Onay Kuralları

- Madde 27. Gıda İşletmecisinin Genel Yükümlülükleri ve Hijyen Kuralları
Madde 28. İç Kontrol Sistemi, Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları
Madde 29. İyi Uygulama Kılavuzları
Madde 30. İşletmecinin Resmi Kontrollerdeki Sorumlulukları
Madde 31. Tesislerin Onaylanma Prosedürü
Madde 32. Onayın Askıya Alınması veya İptal Edilmesi
Madde 33. Sağlık ve Tanım İşaretine İlişkin Kurallar

BEŞİNCİ KISIM Gıda Hijyenine Yönelik Uygulanacak Resmi Kontroller ile İlgili Genel Kurallar ve İstisna

- Madde 34. Gıda ile İlgili Resmi Kontrollerdeki Genel Kurallar
Madde 35. Yetkili Makamın Yapacağı Denetimler
Madde 36. Taze Et Kontrolüne Yönelik Özel Kurallar
Madde 37. Diğer Resmi Kontrollere İlişkin Özel Kurallar
Madde 38. İstisna

ALTINCI KISIM Gıdalarda Zoonozu Düzenleyen Kurallar ve Gıda Kaynaklı Salgınlar

- Madde 39. Zoonozun, Zoonos Etkenlerinin ve Bunlara Bağlı Antimikrobiyal Direncin İzlenmesi
Madde 40. Salmonella ve Diğer Spesifik Gıda Kaynaklı Zoonoz Etkenlerin Kontrolü
Madde 41. Gıda ve Yem İşletmecilerinin Zoonoz Kontrol Programları
Madde 42. Yetkili Makamın Zoonozlarla İlgili Önlem Alma Görevi
Madde 43. Gıda Kaynaklı Salgınların Epidemiyolojik Araştırması
Madde 44. Canlı Hayvanların veya Kuluçkalık Yumurtaların Menşe Gıda İşletmesinden Ticareti

YEDİNCİ KISIM

Gıdada Mikrobiyolojik Kriterlere İlişkin Hususlar, Yetkili Makam ve Resmi Veteriner Hekimlerin Sorumlulukları

- Madde 45. Gıdada Mikrobiyolojik Genel Kriterler ve Diğer Kurallar
Madde 46. Gıda İşletmecisinin Uygunsuzluk Durumunda Uygulayacağı Kurallar ve Yetkili Makamın Yetkisi

SEKİZİNCİ KISIM

Hayvan Yetiştiriciliğine İlişkin Kurallar, Yetkili Makamın Denetimleri, Gıda Üretimi, Hayvansal Yan ürünler, İşletmeci Koşulları

Birinci Bölüm

Hayvan Yetiştiriciliğinde Belli Bazı Maddelerin Kullanımının Yasaklanması

- Madde 47. Hayvan Yetiştiriciliğinde Kullanılması Yasak Olan Maddelerle İlgili Genel Kurallar
Madde 48. Tedavi Amaçlı ve Zooteknik Tedavi İçin Muafiyet
Madde 49. Belirli Ürünleri Bulundurma Yetkisinin Saklı Tutulması
Madde 50. Yetkili Makamın Hayvan Yetiştiriciliğinde Belli Bazı Maddelerin Kullanımını Kontrol ve Yasaklama Görevi

İkinci Bölüm

Kalıntı ve Bulaşanların İzlenmesi ve Kontrolü

- Madde 51. Yetkili Makamın Kalıntı veya Bulaşan Maddelerin Tespit Edilmesine Yönelik İzleme Kuralları
Madde 52. İşletmecilerin Yapması Gereken İç Kontrol ve Ortak Sorumluluklar
Madde 53. Yetkili Makamın Resmi Kontrol ve Pozitif Sonuçlar Elde Edildiği Takdirde Alacağı Önlemler ile İlgili Yükümlülüğü
Made 54. İhlal Durumunda Yetkili Makam Tarafından Alınacak Önlemler ve El Koyma

Üçüncü Bölüm

Gıdanın Üretimi, İşlenmesi ve Dağıtımıyla İlgili Hayvan Sağlığı Kuralları

- Madde 55. Hayvan Sağlığı Açısından Gıdanın Üretimi İşlenmesi ve Dağıtımıyla İlgili Genel Kurallar
Madde 56. Yetkili Makamın Hayvan Hastalıklarının Mevcut Olduğu Birincil Ürün, Evcil Hayvan Yiyeceği ve Gıdalara Uygulayacağı İşlemler
Madde 57. Veteriner Sağlık Sertifikası
Madde 58. Yetkili Makamın Birincil Ürün ve Gıdalar ile İlgili Resmi Kontrol Önlemleri

Dördüncü Bölüm

İnsan Tüketimine Uygun Olmayan Hayvansal Yan Ürünler

- Madde 59. Hayvansal Yan Ürün İşletmecisi ile İlgili Genel Yükümlülükler ve İstisnalar

- Madde 60. Hayvansal Yan Ürünlerin Sınıflandırılması, Toplanması, Taşınması, İmhası, İşlenmesi, Kullanımı ve Depolanması.
- Madde 61. İşletmecinin Genel Hijyen Kuralları ile İlgili Sorumluluğu
- Madde 62. Gıda Tesislerinde ve İşletmelerde Hayvansal Yan Ürünlerin Muamelesi
- Madde 63. İşletmelerin ve Tesislerin Kendi Kontrolleri ve HACCP
- Madde 64. Yetkili Makamın Hayvansal Yan Ürün Tesislerini Onaylama Yetkisi
- Madde 65. Hayvansal Yan Ürünlerin Kullanımı veya İmhası ile İlgili İstisnalar

DOKUZUNCU KISIM İthalat ve İhracat Kuralları

- Madde 66. İthalatla İlgili Genel Kurallar
- Madde 67. Yetkili Makamın Hayvan ve İnsan Sağlığı İçin Ciddi Tehdit Durumunda İthalatla İlgili Alacağı Önlemler
- Madde 68. İhracatla İlgili Genel Kurallar
- Madde 69. Sınırlarda Yapılacak Veteriner Kontrolleri İle İlgili Genel Kurallar
- Madde 70. Uygunsuzluk veya Uygunsuzluk Şüphesi Durumunda Uygulanacak Kurallar
- Madde 71. Dış Ülkeler ve Diğer Ülkelerden Gelen İthalatı Düzenleyen Kurallar

ONUNCU KISIM İdari Yaptırımlar ile Suç ve Cezalar

- Madde 72. İdari Yaptırımlarda Yetki ve Yöntem
- Madde 73. İdari Yaptırımlar ile Suç ve Cezalar
- Madde 74. Suçun Tekerrürü Halinde Para Cezasının İki Katına Çıkarılması

ONBİRİNCİ KISIM Son Kurallar

- Madde 75. Emirname Yayımlama Yetkisi
- Madde 76. Yürütme Yetkisi
- Madde 77. Yürürlüğe Giriş

5/2017 VETERİNER HİZMETLERİ YASASI (44/2020 sayılı Değişiklik Yasasıyla Değiştirilmiş ve Birleştirilmiş Şekliyle)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

- Kısa İsim 1. Bu Yasa, Veteriner Hizmetleri Yasası olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar

- Tefsir 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe;
“Anabolik”, canlıların vücudunda bulunan yapıcı metabolizma sürecinde basit

moleküllerden bileşik moleküller sentezlenmesini anlatır.

“Analiz Metodu”, uluslararası çapta kabul görmüş protokollere uygun olarak yapılan, mikrobiyolojik, fiziksel veya kimyasal test metotlarını veya eşdeğer sonuçlar elde edilebilecek metotları anlatır.

“Antimikrobiyal Direnç”, bir bakterinin, antimikrobiyal bir ajanın öldürücü ya da üremeyi durdurucu etkisinden korunabilme kapasitesini anlatır.

“Av”, insan tüketimi için avlanan av hayvanını anlatır.

“Bakanlık”, Veteriner İşleri ile Görevli Bakanlığı anlatır.

“Beta-Agonist”, çiftlik hayvanlarına verilebilen, hormonal olmayan ve yağ metabolizmasına etki ederek vücuttaki yağ dokusunu azaltarak kas dokusunun büyümesini teşvik eden bileşikler anlatır.

“Birincil Üretim”, birincil ürünlerin üretimini anlatır.

“Birincil Ürün”, hayvan yetiştiriciliğinden elde edilen işlenmemiş ürünler ile avlanma ve balıkçılık yoluyla elde edilen işlenmemiş ürünleri anlatır.

“Biyo-gaz Tesisi”, biyo-gazların üretimi ve toplanması amacıyla, hayvansal ürünlerin anaerobik koşullar altında biyolojik bozulmasından sorumlu tesisi anlatır.

“Çapraz Bulaşma”, bakterilerin gıdalara toz, su, temas yüzeyi ve işçi benzeri kaynaklardan veya başka bir gıdadan doğrudan veya dolaylı olarak bulaşmasını anlatır.

“Çiftlik Avı”, evcil hayvan olarak çiftlikte yetiştirilen av hayvanını anlatır.

“Denetim”, faaliyetlerin ve ilgili sonuçların planlanmış düzenlemeler ile uyumlu olup olmadığının ve bu düzenlemelerin hedeflere ulaşılması için uygun olup olmadığının ve etkili bir şekilde uygulanıp uygulanmadığının kararlaştırılması için yürütülen sistematik ve bağımsız incelemeyi anlatır.

“Dış Denetim”, bir kurum tarafından veya özel bir şirket tarafından gerçekleştirilen denetimi anlatır.

“Dış Ülke”, Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerini anlatır.

“Diğer Ülkeler”, Bu Yasa amaçları bakımından, dış ülkeler olarak anılan ülkeler dışında kalan ülkeleri anlatır.

“Evcil Tırnaklı Hayvan”, manda ve bizon türleri de dahil evcil sığır, domuz, koyun ve keçi türü hayvanlar ile kamelit ve solipetleri anlatır.

“Evcil Hayvan Yiyeceği”, içerisinde hayvansal protein bulunduran kedi, köpek gibi etobur hayvanlar tarafından tüketilen yiyeceği anlatır.

“Farmakovijilans”, veteriner tıbbi ürünlerinin etkinliğinin ve yan etkilerinin araştırılması için deneylerin yapılması ve bu ürünlerin yan etkilerinin duyurulmasını anlatır.

“Gıda”, insanlar tarafından yenilen, içilen veya insanlara yenilmesi, içilmesi için sunulan, tüketilmesinde hastalık riski oluşturma ihtimali olan işlenmiş, kısmen işlenmiş veya işlenmemiş hayvansal gıdayı anlatır.

“Gıda Hijyeni”, kullanım amacı gözönünde bulundurularak, bir gıdanın, insan tüketimine uygunluğunun ve gıdanın tehlikelerinin bertaraf edilebilmesi için alınması gerekli önlem ve koşulları anlatır.

“Gıda İşletmecisi”, kendi kontrolleri altında yürütülen gıda işinin gıda mevzuatına uygunluğundan sorumlu olan gerçek veya tüzel kişileri anlatır.

“Giriş”, malların ithalatını, gümrük prosedürlerine tabi tutulmasını ve aynı zamanda bir

serbest bölgeye veya serbest antrepoya girişini anlatır.

44/2020

“Guano”, yarasaların veya yabani deniz kuşlarının dışkılarından toplanmış, mineralize olmamış doğal ürünü anlatır.”

“HACCP”, (Hazard Analysis Critical Control Point) uygun şekilde uyarlanmış bir prosedürle kontrol edilmesi gereken sürecin belli kritik noktalarında tehlikelerin meydana gelme olasılığının analiz edilmesi esasına dayanan özel bir iç kontrol sistemi, kritik kontrol noktaları ve tehlike analizini anlatır.

“Hareket Belgesi”, Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasasına bağlı hayvan ve hayvansal yan ürün bilgilerini içeren belgeleri anlatır.

“Hayvansal Yan Ürün”, bu Yasa amaçları bakımından insan tüketimi amaçlı olmayan ölü hayvanlar dahil olmak üzere bir hayvanın tümü veya parçalarını veya hayvansal orijinli ürünler ile hayvanlardan elde edilen diğer ürünleri anlatır.

“İç Denetim”, Yetkili Makam tarafından talimatı verilen ve gerçekleştirilen denetimi anlatır.

“İşlenmiş Ürün”, bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılan tüzüklerde belirtilen işlem metodlarının birinden veya başka bir işlemden geçmiş hayvansal yan ürünü anlatır.

“İşlenmiş Hayvan Proteini”, bu Yasa ve bu Yasa altında düzenlenen tüzüklerin kuralları ile uyumlu biçimde, yem girdisi olarak kullanım veya evcil hayvan yiyeceği de dahil olmak üzere, yem maddeleri içinde herhangi bir kullanım veya organik gübrelerde veya toprak verimi artırıcılarda kullanılmak için üretilen ve işleme tabi tutulan hayvansal proteini anlatır. Bu tanım, kan ürünleri, süt ve süt bazlı ürünler, jelatin, hidrolize edilmiş protein, dikalsiyum fosfat, yumurta ve yumurta ürünleri, trikalsiyum fosfat ve kolajeni kapsamaz.

“İşletme”, hayvanat bahçesi, mağaza veya pazar da dahil olmak üzere, hayvanların bulundurulduğu, barındırıldığı, yetiştirildiği, alım veya satımının yapıldığı kapalı veya açık hayvan yetiştiriciliği yapılan yeri anlatır.

“İşletmeci”, işletme veya tesis sahibini, sahibinin yetkilendirdiği temsilciyi veya sözkonusu işletme veya tesisin faaliyetlerinden sorumlu kişiyi anlatır.

“İzinlendirilmemiş Madde / Ürün”, hayvanlar üzerinde kullanılması yasaklanmış tüm madde ve ürünleri anlatır.

“Kalıntı”, farmakolojik faaliyete sahip olan maddelerin, onların metabolitlerinin ve diğer maddelerin hayvan ürünlerine geçen ve insan sağlığına zarar vermesi muhtemel kalıntıları anlatır.

“Kodex Alimentarius (Codex Alimentarius)”, Birleşmiş Milletler Dünya Sağlık Örgütü (WHO)’nün ve Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)’nün, tüketici sağlığının korunması ve gıda ticaretinde adil uygulamaları teşvik etmeye yönelik uluslararası uyumlaşmış gıda standartlarını anlatır.

“Kolostrum”, hayvanın doğumdan hemen önce ve sonraki ilk bir hafta içinde meme bezlerinden salgılanan sarımtırak veya esmer-kırmızı renkte olan, koyu kıvamlı, hafif tuzlu ve özgül ağırlığı normal süttten daha yüksek olan sütü anlatır.

“Kompostlama Tesisi”, hayvansal ürünlerin biyolojik bozulmasını, aerobik koşullar altında gerçekleştiren tesisi anlatır.

"Kontaminasyon", sağlık riski oluşturma ihtimali içeren her türlü maddenin bulaşmasını anlatır.

"Mikroorganizma", bakteri, virüs, küf, maya, alg, parazitik protozoon, mikroskopik parazitik helmint ve bunların toksin ve metabolitlerini anlatır.

"Mikrobiyolojik Kriter", bir ürünün veya bir gıdanın belirli bir partisi veya işleme sürecinde birim, ktle, hacim, bölge veya partisinde bulunan mikroorganizma sayısı ve/veya toksin veya metabolit miktarı temeline dayalı olarak o ürünün kabul edilebilirliğini belirleyen kriteri anlatır.

7/2008 "Normal Kontrol Faaliyetleri", özellikle çok yıllık ulusal kontrol planı dahilinde tanımlanan, veteriner mevzuatında öngörülen rutin kontrol faaliyetlerini anlatır.

"Parçalama", bir hayvanın yarım veya çeyrek karkas parçalarını bölme, kemiklerinden ayırma, dilimleme, kıyma ve keserek temizleme faaliyetini anlatır.

"Piyasaya Sürmek", canlı hayvan, genetik materyal, gıda maddeleri, evcil hayvan yiyeceği veya yem maddeleri veya hayvansal yan ürünlerin ücretsiz veya ücretli olarak dağıtımı veya diğer her türlü el değiştirmesi aracılığıyla satış amaçlı bulundurulmasını anlatır.

"Ratite", devekuşu familyasından uçmayan kuşları anlatır.

44/2020 "Resmi Kontrol", Yetkili Makam tarafından yapılacak teftiş, kontrol ve laboratuvar analizlerini anlatır.

"Resmi Veteriner Hekim", Veteriner İşleriyle Görevli Daire kadrolarında görev yapan veteriner hekimler ile Bakanlık tarafından sözleşmeli veya geçici olarak istihdam edilen veteriner hekimleri anlatır.

"Resmi Sertifikasyon Süreci", Bu Yasa amaçları bakımından Yetkili Makamın, bu Yasa altında çıkarılacak olan tüzüklerde belirtilen koşullara uygunluğa onay vermesi sürecini anlatır.

"Resmi Veteriner Hekim Teknisyeni", veteriner hizmetlerinin gerektirdiği faaliyetleri yerine getirebilecek özelliklere sahip olan, Yetkili Makam tarafından atanan ve Resmi Veteriner Hekimin yetki ve sorumluluğunda çalışan kişiye anlatır.

"Sağlık İşareti", Resmi Veteriner Hekim tarafından sadece evcil turnaklılara, ratiteler dahil büyük av hayvanları veya lagomorflar hariç ve büyük çiftlik avlarına uygulanan ve uygulandığı esnada Resmi kontrollerin bu Yasaya ve bu Yasa altında çıkarılan tüzüklere uygun olarak yürütüldüğünü gösteren işareti anlatır.

"Sevkiyat", veteriner sağlık sertifikası veya veteriner belgesi veya veteriner mevzuatı uyarınca düzenlenen diğer belgeler kapsamında, aynı ulaşım aracı ile taşınan, aynı ülkeden veya o ülkenin bir bölgesinden gelen canlı hayvan, genetik materyal, gıda veya hayvansal yan ürünü anlatır.

"Substrat", hayvan vücudunda kimyasal veya biyokimyasal tepkimeler sonucunda ortaya çıkan metabolizma ürünlerini anlatır.

"Tanım İşareti", sağlık işaretinden farklı olarak gıda maddelerine uygulanan ve gıda maddelerini piyasaya çıkaran tesisin onay numarasını gösteren işareti anlatır.

"Teftiş", bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılan tüzüklerde belirtilen kurallara uyumluluğu doğrulamak amaçıyla, gıda, hayvan sağlığı, hayvan refahı, hayvansal yan ürünler, veteriner tıbbi ürünler yanında ilaçlı yem ve gıdanın işlenmesinde kullanılan diğer maddelerde yapılacak muayeneyi anlatır.

"Teknik rn", belli hayvansal yan ürünlerden doğrudan elde edilen, insan veya hayvan

tüketimi için kullanılmayan ürünü anlatır.

“Tesis”, gıda dahil her türlü hayvansal ürün, hayvansal yan ürün ve bunlardan türeyen ürünlerin, üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarında ve ayrıca ithalat ve ihracatında faaliyet gösteren mezbaha dahil her türlü işletmeyi anlatır.

“Uygunsuzluk”, Bu Yasa amaçları bakımından, canlı hayvan, genetik materyal, evcil hayvan yiyeceği, gıda ve hayvansal yan ürünlerin, insan ve hayvan sağlığı ve hayvan refahı için gerekli koşulların taşımamasının halini anlatır.

“Üretim, İşleme ve Dağıtım Aşamaları”, bir gıdanın ithalatı dahil, birincil üretimden başlayarak, depolanması, nakliyesi, son tüketiciye satışı veya arzı; yerine göre ilaçlı yem ve evcil hayvan yiyeceği, hayvansal yan ürünlerin ithalatı, üretimi, imalatı, stoklanması, dağıtımı, satışı ve arzına ilişkin aşamaları anlatır.

44/2020 “Veteriner Hekim”, Yürürlükten kaldırıldı.

7/2008
41/2012
8/2013
56/2014 “Veteriner Mevzuatı”, hayvan ve çevre sağlığının ve dolaylı olarak insan sağlığının korunması amacıyla hayvanlardan elde edilen her çeşit ürünün güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak veteriner sektöründe faaliyet gösteren işletmeciler, resmi veteriner hekimler ve sektöre hizmet veren veteriner hekimler tarafından uyulması gereken kuralların belirlendiği mevzuatı anlatır. Ayrıca, Hayvan ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasası, Hayvan Sağlığı Yasası, Hayvan Refahı Yasası, Genel Gıda ve Yem Yasası ve bu Yasalar ile bu Yasalar altında çıkarılan tüzüklere ilişkin mevzuatı kapsar.

“Veteriner Sektörü”, veteriner hekimlerin Resmi veya özel olarak görev yaptığı, canlı hayvanlar ve bunların üretimiyle gıda, yem ve veteriner tıbbi ürünleri gibi ilgili diğer ürünlerin alanını anlatır.

“Veteriner Sağlık Sertifikası”, bu Yasa tahtında ihraç edilecek her türlü canlı hayvan, genetik materyal, gıda, evcil hayvan yiyeceği ve hayvansal yan ürünler için verilen sertifikayı anlatır.

“Veteriner Sertifikası”, Yetkili Makam tarafından yapılan gerekli kontrollerle veteriner mevzuatına uygunluğu belirlenen hayvansal gıda, ürün, yan ürün ve canlı hayvanlar için yine Yetkili Makam tarafından düzenlenecek olan Resmi belgeyi anlatır.

“Veteriner Sınır Kontrol Noktası”, bu Yasa amaçları bakımından, ithal edilecek canlı hayvan, genetik materyal, evcil hayvan yiyeceği, gıda ve hayvansal yan ürünlerin veteriner kontrollerinin yapıldığı yeri ve/veya mekanı anlatır.

44/2020 “Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı”, veteriner sektöründe hayvan sağlığı, veteriner halk sağlığı ve gıda alanlarında alınan örnekler üzerinde teşhis ve araştırma amaçlı analiz ve testlerin yürütüldüğü laboratuvarı anlatır.

“Veteriner Tıbbi Ürün”, hayvanlarda hastalıkları iyileştirmek veya hayvanları tedavi etmek için gerekli özelliklere sahip olarak sunulan bir madde veya maddeler kombinasyonunu veya farmakolojik, immünolojik veya metabolik bir faaliyet gerçekleştirerek fizyolojik fonksiyonları düzeltme veya modifiye etme veya tıbbi bir

teşhiste bulunma amacıyla hayvanlara verilebilecek veya hayvanlarda kullanılabilecek her türlü madde veya madde kombinasyonunu anlatır.

“Yasa Dışı Uygulama”, izinlendirilmemiş madde veya ürünlerin kullanımı veya izinlendirilmiş madde veya ürünlerin veteriner mevzuatında belirtilen amaçlar veya koşullar dışında kullanımını anlatır.

44/2020 “Yetkilendirilmiş Veteriner Hekim”, veteriner mevzuatı kurallarına göre yürütülecek resmi kontrollerde, Yetkilendirilmiş Veteriner Hekim Komisyonu tarafından bu Yasa altında çıkarılacak tüzükte belirlenecek görevlerin yürütülmesi için yetkilendirilen veteriner hekimi anlatır.”

“Yetkili Makam”, Bakanlığa bağlı Veteriner İşleri ile Görevli Daireyi anlatır.

“Yiyecek İçecek Atığı”, restoranlardan, yiyecek içecek tesislerinden, merkezi mutfaklar ve ev mutfakları dahil tüm mutfaklardan çıkan kullanılmış yemek ve yemek yağları dahil tüm atık yiyecekleri anlatır.

“Zooteknik Tedavi”, bu Yasa veya veteriner tıbbi ürünlerine ilişkin mevzuatta izinlendirilmiş herhangi bir maddenin, östrus senkronizasyonu için ve donörlerle alıcıları embriyo implantasyonuna hazırlamak için bir çiftlik hayvanına ve cinsiyet inversiyonu için bir grup damızlık akuakültür hayvanına uygulanan tedaviyi anlatır.

“Zoonoz”, doğal yollarla doğrudan veya dolaylı olarak hayvanlardan insanlara ve insanlardan hayvanlara bulaşabilen her türlü hastalık veya enfeksiyonu anlatır.

“Zoonoz Etkeni”, herhangi bir tür virüs, bakteri, mantar, parazit veya zoonoza neden olabilecek herhangi bir biyolojik varlığı anlatır.

Amaç 3. Bu Yasanın amacı, insan, hayvan ve çevre sağlığını, bilimsel bilgi, uygun beceri ve niteliğe dayanarak yüksek seviyede korumak için veteriner sektörüne bağlı alanlarda en iyi hizmeti vermeye yönelik kuralları düzenlemektir. Bu Yasanın uygulanmasında ve veteriner hizmetlerine ilişkin kuralların düzenlenmesinde hayvancılıkla ilgili mevzuat dikkate alınır.

Kapsam 4. Bu Yasa, veteriner sektöründe veteriner hekimler tarafından verilecek hizmetleri ve Yetkili Makamın, gıda işletmecilerinin ve diğer ilgili işletmecilerin yükümlülüklerini kapsar.

Ancak bu Yasa, özel ev içi kullanıma yönelik birincil ürünlerin üretimi ve yine özel ev içi kullanımına yönelik gıda maddelerinin hazırlanması, işlenmesi ve depolanması faaliyetlerini kapsamaz.

İKİNCİ KISIM

Veteriner Hizmetleriyle İlgili Görevler, Resmi Veteriner Hekimler, Yetkili Makamın Kontrolleri, İşletmelere Bağlı Ruhsatlar, Acil Önlem ve Planlar ile Raporlara İlişkin Düzenlemeler

Birinci Bölüm

Veteriner Hizmetleri ve Resmi Veteriner Hekimlere İlişkin Kurallar

Yetkili
Makamın
Yükümlülük-
leri ve Resmi
Veteriner
Hekimlerin
Görevleri ve
Sorumluluk-
lar
7/1992
38/1994
43/1999
39/2000
14/2003

5. Resmi Veteriner Hekimler, Veteriner Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasasında belirtilen görev ve sorumlulukları ile bu maddede ve bu Yasada belirtilen görevlerini, Yetkili Makamın yönlendirdiği faaliyet alanları ve idari alanlar içerisinde yerine getirir.

- (1) Yetkili Makam, ilçe ve bölgelerde görevlerini yapan Resmi Veteriner Hekimlere aşağıda belirtilen görevlerin gerçekleştirilmelerini sağlamakla yükümlüdür:
- 7/2008 (A) Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasası kapsamında hayvan ve hayvan hareketlerini tanımlamak ve kaydını yapmak;
- 41/2012 (B) Hayvan Sağlığı Yasası kapsamında hayvan hastalıklarını önlemek, kontrolü ve eradikasyonunu yapmak;
- 8/2013 (C) Hayvan Refahı Yasası kapsamında hayvanların korunması ve başıboş ve tehlikeli hayvanlar ile ilgili önlemler almak;
- (Ç) Veteriner mevzuatına uygun olarak Veteriner tıbbi ürünleri ile ilgili yasal kurallar çerçevesinde veteriner tıbbi ürünlerin denetim, teftiş ve kontrolünü yapmak;
- (D) Yetkili Makamın talep ettiği bilgileri ve bunların yanı sıra veteriner mevzuatının uygulanması açısından kullanışlı veya gerekli gördüğü diğer bilgileri de gecikmeden ve koşulsuz olarak temin etmek;
- (E) Hayvan Refahı Yasası kapsamında hayvan yetiştiricilerinin talebi üzerine hayvanların bakım, teşhis ve tedavisini yapmak;
- (F) Hayvan Sağlığı Yasası kapsamında düzenlenen bildirim zorunlu hastalıklar hariç, embriyo transferi, suni tohumlama faaliyetlerinin izlenmesini, kontrolünü ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların tedavisini yapmak;
- (G) Uzmanlaşmış laboratuvarlarda teşhis amaçlı numune alınmasını, temel laboratuvar incelemeleri de dahil olmak üzere her türlü inceleme yoluyla hastalık şüphelerinin doğrulanmasını, hastalık nedeninin incelenmesi ve işlemlerini yapmak;
- (Ğ) Veteriner bakış açısıyla hayvan sağlığı, hayvan refahı, patoloji, hayvan besleme ve yetiştiriciliği konularında hayvan sahiplerini bilgilendirmek;
- (H) Hayvan sahiplerine ve hayvan yetiştiricilerine veteriner tıp alanında temel bilgi edinmeleri için eğitim vermek;
- (I) Hayvan Sağlığı Yasası çerçevesinde günlük veteriner hizmetlerini yerine getirmekle ilgili ihtiyaçlara cevap vermek üzere kullanılan

veteriner tıbbi ürün ve cihazlarının satın alınması, bulundurulması ile kullanımını ve bu görevlere ilişkin tanımlanmış kayıt ve dökümanların muhafaza edilmesini sağlamak;

- (İ) Dezenfektan maddelerin satın alınması, kullanılması, muhafazası ve dağıtım hizmetlerinin verilmesi, hayvan ve insan sağlığının korunması amacıyla bu maddelerin kullanımına yönelik danışmanlık hizmeti vermek; farmakovijilans çalışmaları yapmak ve buna bağlı olarak oluşan etkileri bildirmek.
- (2) Yetkili Makam, veteriner mevzuatında belirtilen Resmi kontrollerin uyumlaştırılmasını sağlamaya yönelik, sorumlu personel için eğitim kursları düzenler.
- (3) Yetkili Makam, Resmi Veteriner Hekimin yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen görevleri yerine getirmediğini tesbiti durumunda, derhal ilgili faaliyetin yerine getirilmesini sağlar ve bu hususu ilgili yerel yönetime bildirir. İdari yapı ve bunların yeniden gözden geçirilmesi söz konusu olduğunda, Yetkili Makam ilgili yerel yönetimleri bilgilendirir ve onlara danışır.
- (4) Yukarıdaki (3)'üncü fıkrada belirtilen faaliyet, Resmi Veteriner Hekimin faaliyetlerinin askıya alınmasına kadar sürebilir ve bu husus yürüttüğü görevin ve ünvanın geri alınmasını da kapsayabilir.
- (5) Bu madde altında alınacak önlemlerle ilgili Yetkili Makam, yerel yönetimlere bilgi aktarır ve gerektiğinde işbirliği içinde hareket eder.
- (6) Yetkili Makam, Resmi Veteriner Hekimin bu Yasa ve Hayvan Refahı Yasası tahtında canlı hayvanlar, suni dölleme, embriyo transferi, kamu eğitimi amaçlı bulunduruldukları yerler dahil, hayvan türlerinin korunması, temel veya gelişmiş bilimsel araştırmalar veya hayvanların araştırma amaçlı yetiştirilmesi üzerine gerçekleştirdikleri görevlerini izler ve denetler.
- (7) Yetkili Makam, bu maddede öngörülen görevlerin yerine getirilmesinde Resmi Veteriner Hekime en iyi koşulları sağlar.
- (8) Resmi Veteriner Hekim, yukarıda belirtilen görevlerini bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılan tüzük kurallarına uygun olarak yerine getirmek zorundadır.
- (9) Yetkili Makam, her Resmi Veteriner Hekimin detaylı bilgilerinin kaydedildiği ve görev yeri ve iş tanımının yapıldığı bir liste oluşturur ve bunu günceller.

Resmi
Veteriner
Hekimin
Görev ve
Yetkileri

6. Resmi Veteriner Hekim, bu Yasanın 5'inci maddesinde belirtilen görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi bu maddede öngörülen yetkileri kullanır.

- (1) Resmi Veteriner Hekimin bu madde tahtında öngörülen görev ve yetkileri şunlardır:
 - (A) Gıda, evcil hayvan yiyeceği, hayvansal yan ürün, ilaçlı yem veteriner tıbbi ürünleri ve bulaşıcı hayvan hastalıklarının yayılmasıyla ilgisi olan, ilgisi olma ihtimali bulunan, insan, hayvan ve çevre sağlığı açısından tehlikeli olduğu düşünülen, piyasaya sürülmesi beklenen veya ihraç edilecek olan her ürünün

- işlenmesi, depolanması ve dağıtımı dahil, canlı hayvanların ve genetik materyalin bulundurulduğu, üretildiği ve taşındığı yerlere herhangi bir zamanda girebilir.
- 41/2012 (B) Yukarıdaki (A) bendinde belirtilen yerlere çalışma saatleri içerisinde de rutin görevleri yerine getirmek amacıyla girebilir.
- (C) Bu Yasa ve Hayvan Sağlığı Yasası tahtında Hayvan hastalıklarının önlenmesi, yayılmasının engellenmesi ve kontrolü, zehirlenme veya gıda kaynaklı hastalıkların önlenmesi için gerekli yasal süreci gecikmeden başlatır ve derhal Yetkili Makama bildirir.
- (2) Resmi Veteriner Hekim yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen görev ve yetkileri kullanabilmesi için:
- (A) Polis ve güvenlik güçleri Devletin herhangi bir idari makamından yardım talep etmeye,
- (B) Faaliyetlerini kontrol ettikleri kişilerden gerekli evrakları, yazılı veya elektronik verileri, sözlü, yazılı açıklama veya bilgiyi ve bunların kopyalarını almayı veya fotoğraflarını çekmeye,
- (C) Faaliyetlerini kontrol ettikleri kişilerden yardım talep etmeye,
- (Ç) Acil durumlarda koruyucu veteriner önlemlerini almaya ve hayvanları tedavi etmeye,
- yetkilidirler.
- (3) Resmi Veteriner Hekim yukarıdaki (1)'inci ve (2)'nci fıkralarda belirtilen görevlerini yerine getirirken, kontrolleri altındaki işletme ve işyerlerinde yapılan üretim, işleme ve yetiştirme metotlarının Resmi kontrollerini, bilgileri ve yetkileri doğrultusunda gerçekleştirirken, yürürlükteki diğer yasal kurallar, yetkilerine kısıtlama getirmez.
- (4) Bu Yasa ve Hayvan Sağlığı Yasası tahtında Resmi Veteriner Hekim, canlı hayvanların kesimi veya öldürülmesi, karkas, genetik materyal, gıda, hayvansal yan ürün, veteriner tıbbi ürünleri ve bulaşıcı hayvan hastalıklarının yayılmasıyla ilgisi olan veya ilgisi olma ihtimali bulunan veya insan sağlığı açısından tehlikeli olduğu düşünülen her ürünle ilgili olarak ödenecek tazminatların maliyet ve zarar hesaplamalarını teyit etmeye yetkilidir.
- (5) Numune alınması gerektiği durumlarda, Resmi Veteriner Hekim, analiz veya kanıt için gerekli miktar ve hacimlerde numune almaya yetkilidirler. Bu durumlarda yasal görevleri çerçevesinde yapılan Resmi numune kapsamına giren örneklerle ilgili herhangi bir tazminat sağlanmaz.
- (6) Resmi Veteriner Hekim, ilgili form, belge ve sertifikaları hazırlayıp teyit ettikten sonra Yetkili Makam tarafından verilen Resmi mühürleri ve gerektiğinde sağlık işaretlerini kullanmaya yetkilidir.
- 44/2020 (7) Yetkilendirilmiş veteriner hekimler de bu Yasa altında yapılan tüzükte sayılan görev alanlarını aşmayacak şekilde bu maddede belirtilen yetkilere sahip olurlar.

İkinci Bölüm
Yetkili Makamın Resmi Kontrole İlişkin Yükümlülükleri,
Görevleri ve Diğer Kurallar

- Resmi Kontrol-lerin Düzenlenmesine İlişkin Genel Yükümlülükler
7. (1) Yetkili Makam, aşağıdaki hususları dikkate alarak, düzenli bir şekilde, yapılacak risk analizi temeline dayalı ve uygun sıklıkta Resmi kontrollerin yürütülmesini sağlar:
- (A) Gıda güvenliği, hayvan sağlığı veya hayvan refahını etkileyebilecek olan hayvana, gıdaya, gıda işyerlerine, gıdanın veya herhangi bir işlemin, malzemenin, yan ürünün, maddenin ve faaliyetin üretimine ilişkin tanımlanmış risklerini belirler.
- (B) Veteriner mevzuatına uyum açısından bu mevzuata tabi olan her işletme ve tesisin geçmiş kayıtlarını inceler.
- (C) Tesisin daha önceden yapılmış kendi kontrollerinin güvenilirliğini denetler.
- (Ç) Gıda güvenliği ve kalitesi kurallarına uyumsuzluğu işaret edebilecek herhangi bir bilgiyi tespit eder.
- (2) Resmi kontroller, önceden işletmecilere bildirim yapılmasının gerekli olduğu teftiş ve denetimler hariç, daha önceden bir uyarı yapılmaksızın, aynı zamanda belli konularda ve uygun koşullar sağlanarak gerçekleştirilir.
- (3) Resmi kontroller, hayvanların yaşamının, gıdanın üretim, işleme ve dağıtımının, hayvansal yan ürünlerin toplanması, taşınması, işlenmesi, dağıtımı, kullanımı veya imhası, farmakovijilans sisteminin incelenmesi de dahil olmak üzere veteriner tıbbi ürünlerinin pazarlama yetkisi, imalatı, paketlenmesi, etiketlenmesi ve ithalat kontrollerinin tüm aşamalarında yürütülür.
- (4) Resmi kontroller, canlı hayvan işletmeleri, hayvanat bahçeleri, sirkler, hayvanların barındırıldığı diğer onaylanmış kurum, enstitü veya merkezler, veteriner klinik, poliklinik, hayvan hastanesi, veteriner teşhis ve analiz laboratuvarları, evcil hayvan yiyeceği, ilaçlı yem, gıda ve veteriner tıbbi ürün işletme, tesis ve işyerleri ile ilgili yük hayvanları dahil olmak üzere canlı hayvanların barındırılması, gıdanın diğer bir gıdanın üretimi amaçlı kullanımı, gıda evcil hayvan yiyeceği ilaçlı yem ve veteriner tıbbi ürünlerin depolanması, canlı hayvanlara, gıdaya, evcil hayvan yiyeceğine, ilaçlı yemlere ve veteriner tıbbi ürünlere uygulanan taşıma dahil tüm işlemlerin ve bu Yasanın amaçlarına ulaşabilmesi açısından gerekecek diğer tüm faaliyetlerin kontrolünü de içerir.
- (5) Resmi kontroller, dışarıya yapılan ihracata, iç piyasaya sürülecek ürünlere ve dış ülkelerden ülkeye giriş yapacak ürünlere de uygulanır.

- 44/2020
- Resmi Kontrollerin Yerine Getirilme sinde Yetkili Makamın Yükümlülükleri ve Yetkilendirilmiş Veteriner Hekimler 44/2020
- (6) Yetkili Makam, bu Yasa tahtında yapılan Resmi kontrollerin amacını içeren raporlar hazırlar. Bu raporlarda, uygulanan kontrol metotları ve elde edilen sonuçlar da bulunmalıdır. Raporlar, bir sureti işletmeciye verilmek üzere toplam üç nüsha halinde düzenlenir.
- (7) Resmi kontrollere ilişkin görevler, Yetkili Makamın yükümlülüklerine uygun olarak, kontrollerin sıklığı ve hayvansal ürünlerle ilgili özel hususlar göz önünde bulundurularak, izleme, takip, doğrulama, denetleme, inceleme, numune alımı ve analiz gibi uygun kontrol metotları ve teknikler kullanılarak yürütülür.
- (8) Resmi kontrollerin yürütülmesinde, görevleri bu Yasa altında yapılan tüzükte sayılan yetkilendirilmiş veteriner hekimler görevlendirilebilir.
8. (1) Yetkili Makam, Daire personelinin bu Yasanın 7'nci maddesi kuralları uyarınca uygulanan Resmi kontrollerin etkin ve uygun olarak yerine getirmesi amacıyla aşağıdaki hususları sağlar:
- (A) Resmi kontrolleri yürüten personelin herhangi bir çıkar çatışmasının dışında kalmasını,
- (B) Acil eylem planlarının personel tarafından hazırlanmış olmasını ve personelin acil bir durumda hayvan ve insan sağlığı için bu planları uygulamak üzere hazırlıklı olmalarını,
- (C) Bu Yasaya uygun olarak tüm işletmecilerin, yürütülen herhangi bir kontrolden zorunlu olarak geçmelerini ve bu görevlerini yerine getirirken, personeline yardımcı olma yükümlülüklerinin yerine getirilmesini,
- (Ç) Resmi kontrollerin ve kontrol görevlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla test yapılması için, uygun laboratuvar kapasitesine ve yeterli sayıda uygun niteliklere haiz ve tecrübeli personele erişilmesini, ve
- (D) Resmi kontrolleri etkin bir şekilde gerçekleştirmelerine imkan tanıyacak, uygun ve düzenli olarak bakımı yapılan donanım ve ekipmanın temin edilmesini.
- (2) Yetkili Makam, Resmi kontrollerde dış ülke veya diğer ülkelerden gelen canlı hayvan, genetik materyal, evcil hayvan yiyeceği, gıda ve hayvansal yan ürünlerin, ülkeler arasında ayırım gözetilmeksizin kontrol edilmesini sağlar.
- (3) Resmi kontrollerin organizasyonu için gerekli olduğu durumlarda Yetkili Makam, diğer bir ülkeden sevk edilen canlı hayvan, genetik materyal, evcil hayvan yiyeceği, gıda ve hayvansal yan ürünleri teslim alan ithalatçı işletmecilerden, sevkiyatları ile ilgili rapor ister.
- (4) Yetkili Makamın sevkiyat varış yerinde yaptığı Resmi kontrolde, depolama veya taşıma sırasında uygunsuzluk tespit etmesi durumunda menşe ülkeye geri gönderme de dahil gerekli önlemleri alır.

- 44/2020
- (5) Yetkili Makam, bünyesinde Resmi kontrollerin yürütülmesinde birden fazla birim yetkili ise bu birimlerin, diğer kurum ve kuruluşlar ile birlikte kurumlar arasında yapılan denetimlerde bu kurum ve kuruluşlarla etkin koordinasyon ve işbirliğini sağlar.
- (6) Yetkili Makam, iç denetimleri gerçekleştirerek veya dış denetimlerin gerçekleştirilmesini sağlayarak, elde etmiş olduğu sonuçlar doğrultusunda bu Yasada belirtilen uygun önlemleri alır. Bu denetimler bağımsız incelemeye tabi olur ve şeffaf bir şekilde yürütülür.
- (7) Yetkili Makam, Komisyonun görüşüne de başvurarak resmi kontroller ile ilgili belirli görevlerin yerine getirilmesini yetkilendirilmiş veteriner hekimlere bırakabilir. Bu görevler, kamu veya özel kuruluşlarla işbirliği içerisinde yerine getirilebilir.
- 44/2020
- (8) Resmi kontrolleri yürütmek ve bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılacak tüzükleri uygulamak, uygulatmak ve öngörülen önlemleri almak Yetkili Makamın yükümlülüğündedir.
- (9) Yetkili makamın yetkisinde olan ve aşağıda sayılan görevlerin yürütümüne yardımcı olunması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanarak Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir. Aşağıda belirtilen görevlerin yerine getirilmesine veteriner hekimler görevlendirilebilir:
- (A) Mezbahalarda yürütülen ante-mortem post mortem muayeneler ve diğer resmi kontroller,
- (B) Gıda işletmelerinin resmi kontrolleri,
- (C) Veteriner tıbbi ürün, canlı hayvan, genetik materyal, hayvansal yan ürün, hayvansal gıda ve diğer hayvansal ürünlerin üretim, işleme ve ithalat dahil dağıtımının tüm aşamalarında gerçekleşen resmi kontroller,
- (Ç) Hayvan sağlığı ve refahına ilişkin resmi kontroller,
- (D) Hastalık izleme amaçlı resmi numune alımı,
- (E) Numune alımı ve analiz dahil hayvan hastalıklarının izlenmesi veya gözetimi amaçlı faaliyetler,
- (F) Hastalık vakası veya salgınının ortaya çıkması durumunda araştırma ve epidemiyolojik soruşturma yapılması ve hastalık kontrol önlemleri ile ilgili faaliyetler,
- (G) Eradikasyon programları kapsamında önlemler uygulanması,
- (H) Hastalık farkındalığı hazırlık ve kontrol,
- (I) Hastalıklara karşı aşılama ve tedavilerin uygulanması,
- (İ) İşletme ve tesislerin kayıt ve onay işlemleri, izlenebilirlik ve hayvan hareketlerine ilişkin kimlik belgelerinin düzenlenmesi, tanımlama araçlarının (kulak küpeleri ve elektronik tanımlama cihazları) uygulanması, kullanılması ve benzeri faaliyetlerin yürütülmesi,
- (J) Dezenfeksiyon, haşere ve böcek (vektör) kontrolü ve diğer biyogüvenlik önlemleri ile ilgili faaliyetler,
- (K) Yetkili makamın uygun göreceği insan ve hayvan sağlığı için önemli ve acil durumlarda yürütülecek diğer görevler.

44/2020

- (10) Veteriner hekimlerin yetkilendirilmesi, izlenmesi ve denetlenmesi Yetkilendirilmiş Veteriner Hekim Komisyonu tarafından bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılacak tüzüklere uygun olarak yapılır.
- (A) Komisyon, Bakanlık tarafından görevlendirilecek Bakanlık temsilcisi olarak kamu görevlisi iki veteriner hekim, Kıbrıs Türk Veteriner Hekimler Birliğinden iki temsilci, Veteriner Dairesi Müdürü veya temsilcisi ve Başhekim veya temsilcisinden oluşur.
- (B) Komisyon, Veteriner Dairesi Müdürü veya temsilcisinin Başkanlığında toplanır.
- (C) Komisyon oy çokluğuyla karar alır. Oyların eşitliği halinde Başkanın ayırdedici oyu vardır.
- (Ç) Komisyon üyeleri, çalışmalarını tarafsızlıklarını etkileyecek doğrudan veya dolaylı çıkar çatışmasından uzak olarak yürütür. Böyle bir çıkar çatışmasının tespiti halinde üyelik sona erer.
- (D) Komisyonun görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma esasları, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanarak Resmi Gazete’de yayımlanacak bir Tüzükle düzenlenir.

44/2020

- (11) Yetkilendirilmiş veteriner hekimler, sözleşmeleri süresince veteriner mevzuatı, bu Yasa altında çıkarılacak tüzük, Bakanlıkça imzalayacakları yazılı sözleşme ve Veteriner Dairesinin hazırlayacağı prosedür ve diğer yazılı talimat kurallarına uymakla yükümlüdürler.”

Resmi Veteriner Hekimin Resmi Kontrole İlişkin Uygulama Prosedürleri

9. (1) Bu Yasanın 7’nci maddesinde belirtilen Resmi kontroller, Yetkili Makamın görevlendirdiği Resmi Veteriner Hekim tarafından yürütülür.
- (2) Resmi Veteriner Hekim, Resmi kontrollerinde veteriner tıbbi ürünleri veya ilaçlı yemlerle ilgili uygulama alanlarında yapacağı denetimlerde;
- (A) Yetki alanları dahilinde, görevlerini uzman bir şekilde yürütebilmelerine ve istikrarlı bir şekilde Resmi kontrol gerçekleştirebilmelerine imkan tanıyacak uygun eğitimi almış,
- (B) Yetki alanları ile ilgili bilgilerinin güncel tutulması ve gerektiği durumlarda düzenli olarak ek eğitimlere katılmış ve
- (C) Çok disiplinli bir ortamda işbirliği yapmaya gönüllü diğer meslek grupları ile işbirliği içerisinde çalışmış olmalıdır.
- (3) Resmi kontroller kapsamında, eti, insanların gıda ve beslenme amacıyla kullanılacak canlı hayvanların kesim öncesi (ante mortem) ve kesimi yapılan hayvanların kesim sonrası (post mortem) muayenelerinde, Resmi Veteriner Hekimlere, Resmi Veteriner Hekim Teknisyenleri de eşlik edebilir.
- (4) Yetkili Makam, yazılı prosedürlere uygun olarak Resmi kontrolleri yürütür. Bu prosedürler, Resmi kontrolleri yürüten Resmi Veteriner Hekimler için bilgi ve talimatları içerir.
- (5) Resmi Veteriner Hekimlerin, canlı hayvanların ve veteriner mevzuatında belirtilen ürünlerin üretildiği, işlendiği, muameleye tabi tutulduğu, depolandığı veya taşındığı tüm tesis, işletme, işyeri, araç, tutulan kayıt ve verilere erişim hakları vardır.

- (6) Resmi kontroller esnasında, personel ile yukarıdaki (5)'inci fıkrada belirtilen faaliyetlerden sorumlu gerçek veya tüzel kişi işbirliği yapmak zorundadır.
- (7) Yetkili Makam ile işbirliği içerisinde yurt dışından gelen uzmanların, yerinde kontrol yapacağı durumlarda, Yetkili Makam, görevlerini yerine getirebilmeleri için uzmanlara gerekli her türlü yardımı sağlar. Yetkili Makam, Resmi Veteriner Hekime sağlanan erişim imkanlarını, kontrollerin gerçekleştirilebilmesi amacıyla aynı çerçevede yurt dışından gelen uzmanlar da sağlamak zorundadır.

Yetkili Makamın
Tesis, İşletme
Klinik, Poliklinik
ve Hayvan Hasta-
nelerini Kayıt
Altına Alma
Onaylama ve
Faaliyet
Ruhsatlarını
Verme Yetkisi

- 10. (1) Yetkili Makam, bu Yasada düzenlenen kurallara uygun olarak işletme, tesis, klinik, poliklinik ve hayvan hastaneleri ile araçlarına faaliyet ruhsatı verme, bunları kayıt altına alma ve onaylama yetkisine sahiptir.
- (2) Yetkili Makam, bu Yasa kurallarına veya talimat ya da usullere uyulmaması durumunda, anında müdahale etmek ve mevzuata uyulmasını sağlayıp işletmeciye bilgi verme yetkisine sahiptir.
- (3) Yukarıdaki (1)'inci ve (2)'nci fıkralarda belirtilen yetki ile ilgili görevler için Resmi Veteriner Hekimler görevlendirilir.
- (4) Veteriner hekimler, özel hayvan klinikleri, poliklinik veya hayvan hastanelerini açmadan önce Yetkili Makamdan izin alır. Klinik, poliklinik veya hayvan hastanesinin uygunluk şartlarına ilişkin teftiş ve denetim Yetkili Makam tarafından gerçekleştirilir. Hiçbir klinik, poliklinik ve hayvan hastanesi Yetkili Makamdan izin almadan çalıştırılmaz.
- (5) Yem ile ilgili mevzuat kurallarına hâle gelmeksizin, evcil hayvan yiyeceği ve gıda tesisleriyle, hayvan klinikleri, poliklinik ve hastanelerinin açılması ile ilgili izin, tescil, onay ile işletme faaliyetlerinin denetimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

44/2020

Resmi
Sertifikasyon
Süreci
ve Sertifikaların
Düzenlenmesi
41/2012
8/2013

- 11. (1) Hayvan Sağlığı Yasası ile Hayvan Refahı Yasasında öngörülen kurallar tahtında uygulanan Resmi sertifikasyon ile ilgili hususlar saklı kalmak kaydıyla, bu Yasanın 7'nci maddesi kuralları uyarınca Resmi kontrolleri gerçekleştiren Resmi Veteriner Hekim, bu Yasa uyarınca kendi gözlem veya bulgularını belgelendirir. Ancak bu kontrolleri gerçekleştirirken aşağıda belirtilen özel kuralları dikkate almak zorundadır:
 - (A) Resmi sertifikasyonun gerekli olduğu koşullar.
 - (B) Sertifika modeli.
 - (C) Talep edilen nitelikler.
 - (Ç) Elektronik sertifikasyon dahil, güvenilir sertifikasyonu sağlamak için uyulması gereken ilkeleri.
 - (D) Sertifikaların iptali ve sertifikalarda değişiklik yapılması durumunda izlenecek prosedürleri.

- (E) Daha küçük gruplara ayrılmış veya diğerleriyle karışmış sevkiyatları.
- (F) Resmi kontrollerin yürütülmesinden sonra sevkiyatla ilgili belgeleri.

- (2) Resmi sertifikasyonun gerekli olduğu durumlarda, aşağıdaki hususların sağlanması gerekir:
 - (A) Sertifika ile sevkiyat arasında bir bağlantı olması.
 - (B) Sertifikadaki bilginin tam ve aslına uygun olması.
- (3) Resmi Veteriner Hekim, gerekli görmesi halinde Resmi sertifikasyonun kurallarını, hayvan sağlığı kuralları, gıda hijyeni konuları ve gıdaların Resmi sertifikasyon kuralları tek bir sertifikada birleştirilebilir.
- (4) Resmi sertifikasyon süreci ve sertifikaların düzenlenmesi ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Şeffaflık,
Kamunun Bilgi
Edinme Hakkı
ve Mesleki
Gizlilik

- 12. (1) Yetkili Makam, faaliyetlerini şeffaflık ilkesi çerçevesinde yürütür. Bu doğrultuda:
 - (A) Kamu, Yetkili Makamın yürüttüğü kontrol faaliyetleri ve bu faaliyetlerin etkinliği konusunda en kısa sürede bilgi edinme hakkına sahiptir.
 - (B) Durumun aciliyetinin imkan vermediği durumlar hariç, bu Yasa kurallarının uygulanması ile ilgili Yetkili Makam kamu ile istişare eder.
 - (C) İnsan, hayvan ve çevre sağlığına yönelik risk oluşturabilecek bir durumun varlığına dair, sağlam temellere dayanan bir şüphe olması durumunda Yetkili Makam, bu riskin özellikleri ve riski önlemek, azaltmak veya ortadan kaldırmak için alınan önlemler konusunda kamuyu bilgilendirir.
- (2) Yetkili Makam, kendi personelinin, Resmi kontrol görevlerini yerine getirirken mesleki gizlilik gerektiren durumlarla ilgili bilgi ifşa etmemesini sağlamak için gerekli önlemleri alır. Mesleki gizliliğin korunması, yukarıdaki (1)’inci fıkranın (C) bendinde belirtilen bilginin Yetkili Makam tarafından dağıtılmasını engellemez.
- (3) Mesleki gizliliğin kapsadığı bilgiler aşağıdakiler hususları içerir:
 - (A) Bu Yasaya aykırı bir durumun varlığından şüphe edildiği hallerde ön soruşturmanın veya devam etmekte olan yasal sürecin gizliliği,
 - (B) Kişisel bilgi ve mesleki bilginin gizliliği,
 - (C) Müzakerelerin gizliliği, uluslararası ilişkilerin ve milli savunmanın da olmak üzere ulusal mevzuat ile korunan bilgilerin gizliliği.

Numune Alma
ve Analiz
Metotları

- 13. (1) Resmi kontroller kapsamında yürütülen numune alma ve analiz metotları, uluslararası alanda tanınmış standart kurallarına veya protokollere uygun olarak yapılır.
Ancak bu protokollerin olmadığı durumlarda, ilgili amaca hizmet edecek metotlar veya bilimsel protokoller kullanılır.

- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın uygulanmadığı durumlarda, uluslararası çapta kabul görmüş protokollere uygun olarak analiz metotlarının doğrulanması, Yetkili Makam tarafından belirlenen referans laboratuvarlarında gerçekleştirilir.
- (3) Analiz metotları, uygun kriterler kullanılarak yürütülür.
- (4) Yetkili Makamın, acil durumlardaki önlem alma yükümlülüğüne hâle gelmeksizin işletmeci, örneklemeye ve analize tabi olan ürünlerin, gıda güvenliği ve gıda kalitesi kuralları ile ilgili olarak destekleyici bir uzman görüşü alma hakkına sahiptir.
- (5) Yetkili Makam, yukarıdaki (4)'üncü fıkrafta belirtilen işletmeden sorumlu kişinin, destekleyici uzman görüşü almak üzere, yüksek derecede dayanıksız, kolay bozulabilir ürünlerin söz konusu olduğu ve elde bulunan substrat veya madde miktarının çok az olduğu durumlar dışında, yeterli sayıda numune elde edebilmelerini sağlar.
- (6) Numuneler, yasal ve analitik geçerliliklerini temin edebilecek bir şekilde işleme tabi tutulur ve etiketlenir.
- (7) Numune alma ve analiz metotlarına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları ile İlgili Görevlendirmeler
44/2020

14. (1) Yetkili Makam, veteriner teşhis ve analiz sahasında faaliyet gösterecek teşhis ve analiz laboratuvarlarını izinlendirir, kayıt altına alır ve denetler. Hiçbir veteriner teşhis ve analiz laboratuvarı izinsiz faaliyet gösteremez.
- (2) Yetkili Makam, Resmi kontroller esnasında alınan örneklerin analizini yürütebilecek olan veteriner teşhis ve analiz laboratuvarlarını görevlendirir. Bunlardan başka;
 - (A) Yurt içinde uluslararası standartlara uygun olarak faaliyet gösteren, akredite olmuş teşhis ve analiz laboratuvarları veya yurt dışından da teşhis ve analiz laboratuvarları görevlendirilebilir.
 - (B) Yetkili Makam yukardaki görevlendirmeyi gerekli gördüğü durumda iptal edebilir.
- (3) Yetkili Makam, yukarıdaki laboratuvarlara ek olarak akredite edilmiş uygunluk değerlendirme kurumlarını ve akredite olmuş akreditasyon kurumlarını görevlendirebilir.
- (4) Veteriner teşhis ve analiz laboratuvarlarının izinlendirme ve görevlendirmelerine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete 'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Ulusal Referans Laboratuvarlarının Belirlenmesi

15. (1) Yetkili Makam, veteriner mevzuatının gerektirdiği hallerde, gıda güvenliği dahil her faaliyet için bir veya daha fazla ulusal referans laboratuvarı belirler. Bakanlığın uygun göreceği ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışında bulunan ve bu faaliyet için bulunduğu ülkedeki yetkili makam

tarafından ulusal referans laboratuvarı olarak tanınan bir laboratuvarı da belirleyebilir.

- (2) Bu Yasa uyarınca ulusal referans laboratuvarları aşağıda belirtilen hususları gerçekleştirir:
 - (A) Yetki alanları dahilinde uluslararası alanda ulusal referans laboratuvarları ağı ile işbirliği yapar.
 - (B) Bu madde uyarınca belirtilen yetki alanları dahilinde, örneklerin analizinden sorumlu olan Resmi laboratuvarların faaliyetlerini koordine eder.
 - (C) Ulusal referans laboratuvarları arasında karşılaştırmalı testler düzenler ve söz konusu karşılaştırmalı testlerin uygun bir şekilde takibinin yapılmasını sağlar.
 - (Ç) Uluslararası referans laboratuvarlarından edinilen bilgilerin Yetkili Makama ve işbirliğinde bulunduğu ulusal referans laboratuvarlarına iletilmesini sağlar.
 - (D) Koordineli kontrol planlarının uygulanması için Yetkili Makama bilimsel ve teknik yardımda bulunur.
 - (E) Yetkili Makamın kararıyla öngörülen diğer özel görevlerin yürütülmesinden sorumlu olur.
- (3) Bu Yasanın 14'üncü maddesinin (2)'nci ve (3)'üncü fıkralarında düzenlenen kurallar ulusal referans laboratuvarları için de uygulanır.
- (4) Yetkili Makam, ulusal referans laboratuvarlarının herbirinin isim ve adreslerini ilgili kurum veya kuruluşlara bildirir.
- (5) Ulusal referans laboratuvarlarının organizasyon ve finansman yapılarıyla ilgili, yasal mevzuatlarına hâlel gelmeksizin, yukarıdaki (1)'inci ve (2)'nci fıkralarda öngörülen kurallar uygulanır.
- (6) Ulusal referans laboratuvarlarının görev ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Üçüncü Bölüm

Yetkili Makamın Acil Eylem Planları, Önlemleri, Planlar, Harçlar, Ücretler ve Masraflara İlişkin Kurallar

Acil Eylem
Planları
Hazırlanması
41/2012

16. (1) Yetkili Makam, bu Yasa ve Hayvan Sağlığı Yasası kuralları tahtında kriz yönetimi için genel planın uygulanması ile ilgili olarak doğrudan veya çevre aracılığı ile insanlar ve/veya hayvanlar için ciddi risk teşkil eden hayvan hastalıklarının ortaya çıkması durumunda gecikmeden uygulanacak olan önlemleri belirleyen Acil Eylem Planları hazırlar.
- (2) Acil Eylem Planları aşağıdaki hususları içerir:
 - (A) Acil Eylem Planına konu olan hususun tanımı, ortaya çıkış

gerekçeleri.

- (B) Hangi idari makamların dahil edileceği.
 - (C) İlgili makamların yetki ve sorumlulukları.
 - (Ç) İlgili taraflar arasında bilgi paylaşımına imkan tanıyacak iletişim yolları ve prosedürleri.
 - (D) Bu durumdan etkilenecek olanların oluşturulması ve uygulanmasındaki rolleri.
- (3) Yetkili Makam, Acil Eylem Planlarını, kendi kurumunun geçirdiği değişiklikler, deneyimler ve simulasyon çalışmaları ile elde edilen tecrübeler doğrultusunda, bu planların diğer ulusal kriz yönetimi planlarıyla uyumlu olduğunu temin edecek şekilde revize eder.

Canlı Hayvan,
Gıda, Yem,
Veteriner Tıbbi
Ürünler ve
Hayvansal Yan
Ürünler için
Acil Önlemler

17. (1) Yurt içinde bulunan veya yurt dışından ülkeye giren ve insan sağlığı, hayvan sağlığı veya çevre için ciddi bir risk oluşturması muhtemel canlı hayvan, gıda, yem, veteriner tıbbi ürünleri ve hayvansal yan ürünlerin taşıdığı riskin, ilgili işletmecinin aldığı önlemlerle yeterince önlenememesi durumunda, Yetkili Makam, bu Yasanın 9'uncu maddesinde belirtilen prosedürler uyarınca, durumun ciddiyetine bağlı olarak yemle ilgili konularda Hayvancılık ile ilgili Daire ile diğer hususlarda ise ilgili kurumlarla işbirliği içinde ivedilikle aşağıdaki önlemlerden birini veya daha fazlasını alır:
- (A) Ürünlerin piyasaya sürülmesinin veya kullanılmasının askıya alınması;
 - (B) Duruma özel koşulların ve gerektiği hallerde, Acil Eylem Planları ile ilgili bu Yasanın 16'ncı maddesinde düzenlenen faaliyetler de dahil olmak üzere veya bu Yasanın 23'üncü maddesinde düzenlenen uyumsuzluk durumlarında önlemlerin alınması;
 - (C) Riskin türüne göre diğer uygun ara önlemlerin alınması.
- (2) Yukarıdaki acil önlemler, Yetkili Makam tarafından en fazla iki iş günü içerisinde alınır. Alınan bu önlemler aynı süre içerisinde değiştirilebilir, iptal edilebilir veya uzatılabilir ve karar gerekçeleri ile birlikte iki iş günü içerisinde gecikmeksizin kamuya duyurulur.

Harçlar ve
Ücretler
Cetvel

18. (1) Yetkili Makam, bu Yasa kuralları uyarınca ülkeye gelecek canlı hayvanların ve ürünlerin Resmi kontrollerine uygulanacak harçlar ve vereceği hizmetler karşılığında alınacak diğer ücretleri, bu Yasaya Ek'li Cetvelde yer alan ücret tarifelerine göre belirlemektedir.
- (2) Bakanlar Kurulu, Bu Yasaya ekli Cetvelde yer alan;
- (A) Alt ve üst sınırları belirtilmiş hizmetler için öngörölmüş tarifeleri, Devlet Planlama Örgütünc saptanan yıllık enflasyon oranını aşmamak koşuluyla, yirmi katına kadar artırabilir veya azaltabilir ve;
 - (B) Tarifeler, öngörölen aşağı ve yukarı sınırlar içinde kalmak koşuluyla, hizmet türlerine göre ödenecek ücretleri saptayabilir.
- (3) Bu maddeye Ek'li Cetvel'de belirtilen harçlar ve/veya ücretler, işletmeciden

48/1977
28/1985
31/1988
31/1991
23/1997
54/1999
35/2005
59/2010

ve/veya ilgiliden, Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Yasası çerçevesinde Yetkili Makam tarafından tahsil edilir.

- (4) Bu maddeye Ek'li Cetvelde öngörülen ithalat/ihracat kontrol harçları, tesis ve işletme veya onun temsilcisi tarafından karşılanır.
- (5) Haksız yere alınmış olmadığı sürece, harçlar doğrudan veya dolaylı olarak geri ödenmez.
- (6) İşletmeciler, diğer işyeri sahipleri veya onların temsilcileri, Yetkili Makamdan harçlarını ödediklerini kanıtlayan bir belge alırlar.

Ek Resmi
Kontrollere
Doğan
Masraflar

19. (1) (A) Bir uyumsuzluğun tespiti, Yetkili Makamın normal kontrol faaliyetlerini aşan Resmi kontrollere neden olduğunda, ek resmi kontrollerden doğan maliyetleri uyumsuzluktan sorumlu işletmeciden veya ek Resmi kontroller yürütülürken hayvanları veya malları elinde tutan veya sahip olan işletmecilerden tahsil edilir.
- (B) Normal kontrol faaliyetlerini aşan faaliyetler, problemin boyutunu saptamak için numune alımı, analizi ve diğer kontroller de düzeltici faaliyetin yapılıp yapılmadığının doğrulanması veya uyumsuzluk durumunun tespiti veya kanıtlanmasına yönelik gerçekleştirilecek kontrollerdir.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada sözü edilen masraflar, bu Yasanın 18'inci maddesine Ek'li Cetvelde öngörülen hizmete uygun olarak tahsil edilir.

Veteriner
Sektöründe
Karşılıklı
İşbirliği
Kuralları

20. (1) (A) Veteriner sektöründe işbirliği yapılan ülke uzmanlarının gerçekleştirdiği Resmi kontrollerinin sonuçları; ülkede ilave teknik tedbirler alınması ve bir takım faaliyetlerin yapılmasını gerektirdiği zaman, Yetkili Makam talep üzerine veya araştırmaların gidişatının gerektirmesi durumunda, ilgili ülkenin yetkili makamından teknik yardım alır.
- (B) Teknik yardım, uygun hallerde, işbirliği yapılan ülkenin yetkili makamının yerinde kontrollere katılımını da içerir.
- (2) Yukarıda düzenlenen kurallar, mahkemede davalara konu olan veya ilgili belgelerin ibraz edilmesi ile ilgili olarak uygulanan ulusal kurallara veya gerçek ya da tüzel kişilerin ticari çıkarlarının korunmasını amaçlayan kurallara halel getirmez.

Çok Yıllık
Ulusal Kontrol
Planı ve

21. (1) Yetkili Makam, Veteriner mevzuatının etkin bir şekilde uygulanması için veteriner sektörü için birleştirilmiş Çok Yıllık Ulusal Kontrol Planı hazırlar.
- (2) Çok Yıllık Ulusal Kontrol Planı, ülkedeki Resmi kontrollerin yapısı ve

Uygulanması		sistemlerin organizasyonuna ilişkin genel bir bilgi içerir.
	(3)	Çok Yıllık Ulusal Kontrol Planı, veteriner sektöründe uygulama esnasında ortaya çıkan olayları ve sonuçları veya uluslararası kurumların verdiği görüşleri dikkate alarak ve bu planın diğer gıda güvenliği, gıda kalitesi, bitki sağlığı ve çevre alanlarındaki uyumluluğunu sağlayacak şekilde düzenlenir.
Yıllık Rapor	22.	(1) Yetkili Makam, her yıl aşağıdaki konuları içeren yıllık rapor hazırlar: (A) Çok Yıllık Ulusal Kontrol Planlarında yapılan herhangi bir değişiklik. (B) Çok Yıllık Ulusal Kontrol Planı kuralları altında önceki yıllarda yürütülen kontrollerin ve denetimlerin sonuçları. (C) Tespit edilen uyumsuzluk vakalarının sayısı ve türü. (Ç) Çok Yıllık Ulusal Kontrol Planlarının eşgüdümü, tasarlanması ve etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için gerçekleştirilen faaliyetler. (2) Yetkili Makam, bu raporun gıda güvenliği, gıda kalitesi, bitki sağlığı, çevre ve yem güvenliği alanlarında hazırlanan diğer benzer raporlar ile uyumlu olarak hazırlanmasını sağlar. Hazırlanan bu rapor ilgili olduğu yılı izleyen altı ay içerisinde Bakanlığa sunulur.
Veteriner Mevzuatı Kurallarına Uyumsuzluk Tespit Edildiği Durumlarda Uygulanacak İdari Önlemler	23.	(1) Bu Yasanın 17'nci maddesinde belirtilen acil önlemlere hâle gelmeksizin, Yetkili Makam veteriner mevzuatı kurallarına ilişkin bir uyumsuzluk tespit ettiğinde, ilgili işletmecinin durumu düzeltmesi için faaliyete geçer. Yetkili Makam, bu faaliyeti yürütürken uyumsuzluğun niteliğini ve işletmecinin uyumsuzluk ile ilgili geçmiş kayıtlarını da dikkate alır. (2) Yetkili Makam, veteriner mevzuatına ilişkin faaliyetlerde uyumsuzluk tespit ettiğinde, aşağıdaki önlemleri alır: (A) Sağlık koşullarına ilişkin prosedürlerin veya veteriner mevzuatı kurallarına uygunluğun temin edilebilmesi için gerekli görülen herhangi bir diğer faaliyetin ivedilikle uygulanması; (B) İlaçlı yem, gıda, evcil hayvan yiyeceği canlı hayvan, veteriner tıbbi ürünleri veya hayvansal yan ürünlerin piyasaya sürülmesi, ithalatı ve ihracatının kısıtlanması veya yasaklanması; (C) Yukarıdaki (B) bendinde öngörülenlerin izlenmesi ve gerekli durumlarda toplatılması, geri çekilmesi veya imha edilme emrinin verilmesi; (Ç) Başlangıçta belirlenen kullanım amaçlarının dışında kullanımlarına yetki verilmesi; (D) Yetkili Makam tarafından kararlaştırılan uygun bir süre için işyerinin bir kısmının veya tamamının faaliyetinin askıya alınması veya işyerinin kapatılması;

- (E) İşletme onayının askıya alınması veya iptal edilmesi;
 - (F) Ülke dışından gelen sevkiyatlarda ithalat kontrollerine yönelik önlemlerin alınması veya uygun olmayan ürünlerin el konularak imha edilmesi veya geri gönderilmesi, Yetkili Makam, bu önlemi sevkiyatın yapıldığı ülkenin yetkili makamına bildirir.
 - (G) Yetkili Makamın mevzuata uygun olarak karar vereceği herhangi bir diğer önlem.
- (3) Bu madde kuralları uyarınca Yetkili Makam, işletmeci veya onun temsilcisi için aşağıda belirtilen hususları sağlar:
- (A) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen kurallara uygun olarak yürütülmesi gereken faaliyetle ilgili kararının gerekçeleri ile birlikte yazılı bildirim yapmak.
 - (B) Yukarıdaki (A) bendinde belirtilen kararlara karşı Yetkili Makama itiraz hakkı, uygulanabilecek prosedür ve zaman sınırlamalarına ilişkin bilgi vermek.
- (4) Yukarıdaki fıkraların uygulanmasından doğan tüm giderler sorumlu işletmeci tarafından karşılanır. İşletmeci tarafından ödenmeyen giderler, Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Yasası kuralları çerçevesinde tahsil edilir.
- (5) Yetkili Makam tarafından alınacak idari önlemlere ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

48/1977
28/1985
31/1988
31/1991
23/1997
54/1999
5/2005
59/2010

ÜÇÜNCÜ KISIM

Yetkili Makamın Diğer Denetim Yolları

- Hayvanlarda Suni Dölleme ve Embriyo Transferi
41/2012
24. (1) Yetkili Makam, Hayvan Sağlığı Yasasında düzenlenen bildirim zorunlu hastalıklarla ilgili sorumlulukları saklı kalmak koşuluyla suni dölleme ve embriyo transferi faaliyetlerini izler ve denetler.
- (2) Bu görevlerde çalışan Resmi Veteriner Hekimler, düzenli olarak gerçekleştirdikleri veteriner faaliyetlerini ilçe veya bölgede bulunan Yetkili Makam, kayıtlarına geçirmek amacıyla iletilir ve mevcut hastalıkların analizi gerçekleştirilmiş olur.

Hayvanat
Bahçeleri, Kuş
Bahçeleri ve
Akvaryumların
Denetlenmesi

25. (1) Kontrolü altında olan bildirimi zorunlu hastalıklar hariç, hayvanların bakımı, hastalıklardan korunması, üremeleri, türlerinin korunması açısından hayvanat bahçelerinin, kuş bahçelerinin ve akvaryumların denetlenmesinden Yetkili Makam sorumludur. Bu işletmeler, Yetkili Makamın talebi doğrultusunda ilçe veya bölge Veteriner işleri ile ilgili Daire aracılığıyla faaliyetleriyle ilgili rapor verirler.
- (2) Veteriner mevzuatı kapsamındaki bildirimi zorunlu hastalıkların ortaya çıkması durumunda ilçe veya bölge Veteriner işleri ile ilgili Daire, Yetkili Makama yardım eder.

Kayıt Tutma,
Eğitim ve
Bilgilendirme

26. Yetkili Makam:

- (1) Halkla ilişkiler dahil iletişim ve yayınlardan,
(2) Personele ve ilgili paydaşlara eğitim verilmesinden,
(3) Bu Yasanın 5'inci maddesinde belirtilen görevlerle ilgili kayıtların tutulması ve ülkede düzenlenen istatistiki verilerin raporlanmasına yönelik hayvan hastalıklarının ve gerekli diğer verilerin kaydının, ilçe veya bölge Veteriner işleri ile ilgili Dairede tutulması ve ilgili belgelerin kaydının düzenlenmesinden,
sorumludur.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Gıda Maddelerinde Hijyen, İç Kontrol, İşletmelere ve Tesislere
İlişkin Kayıt ve Onay Kuralları

Gıda
İşletmecisinin
Genel
Yükümlülükleri
ve Hijyen
Kuralları

27. (1) Gıda işletmecisi, kontrolü altındaki gıda üretim, işleme ve dağıtım aşamalarının tümünde bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılan tüzüklerde belirtilen genel ve özel hijyen kuralları uygulamak ve uygulatılmasını sağlamak zorundadır.
- (2) Gıda işletmecisi, tesislerde bulunan zemin, duvar, alet ve ekipman yüzeylerinin kontaminasyonunu ortadan kaldırmaya yönelik madde kullanımı için Yetkili Makamdan onay alınmak zorundadır. Bu durum gıda işletmecisinin bu Yasa kurallarına uyma sorumluluklarını etkilemez.
- (3) Gıda işletmecisi, uygun durumlarda, aşağıdaki özel hijyen önlemlerini alır:
(A) Gıda maddeleri için yürürlükteki mikrobiyolojik kriterlere uygunluk.
(B) Bu Yasanın amacına ulaşmaya yönelik prosedürler.
(C) Gıda maddeleri için sıcaklık kontrol kurallarına uygunluk.
(Ç) Soğuk zincirin korunması.
(D) Numune alma ve analiz metotları.
- (4) Bu Yasada öngörülen uygulama kurallarında, numune alma ve analiz metotları belirtilmediği takdirde, gıda işletmecisi numune alma ve analiz metotlarını düzenleyen mevzuat kurallarında belirtilen uygun metotları veya bu tür metotların yokluğunda, referans metotlar kullanıldığında elde edilen sonuçlara denk sonuç sağlayan ve

uluslararası kabul görmüş kurallar veya protokollere göre bilimsel olarak doğrulanmış metotları kullanır.

- (5) Gıda işletmecisi, bu Yasanın 29'uncu maddesinde belirtilen kılavuzları, bu Yasadan kaynaklanan yükümlülüklerine uyum sağlamak için yardımcı olarak kullanabilir.
- (6) Genel ve özel hijyen kurallarının usul ve esasları, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

İç Kontrol
Sistemi, Tehlike
Analizi ve
Kritik Kontrol
Noktaları

28.

- (1) (A) Gıda işletmecisi, iç kontrol sistemi, tanımlanan tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları (HACCP) ilkelerine dayanan prosedür veya prosedürleri uygulamaya koyar ve bu uygulamaları sürdürür.
- (B) Ürün, metot veya herhangi bir üretim aşamasında herhangi bir değişiklik yapıldığı zaman gıda işletmecisi prosedürü gözden geçirerek gerekli değişiklikleri yapar. Yukarıdaki kurallar sadece, birincil üretimden sonra gıda üretimi, işlenmesi ve dağıtımı aşamalarından birini yürüten gıda işletmecisi için geçerlidir.
- (2) Gıda işletmecisi:
 - (A) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen kurallara uygunlukların kanıtını, tesisin türü ve büyüklüğüne göre talep ettiği biçimde Yetkili Makama sağlamakla,
 - (B) Bu madde uyarınca geliştirilen prosedürleri açıklayan bütün belgelerin her zaman güncellenmiş olarak bulundurmakla ve
 - (C) Tüm belge ve kayıtları en az üç yıl boyunca muhafaza etmekle yükümlüdür.

İyi Uygulama
Kılavuzları

29.

- (1) Bu Yasanın 28'inci madde kuralları uyarınca HACCP ilkelerinin uygulanması ve iyi hijyen uygulamalarına ilişkin kılavuzların hazırlanması, dağıtımı ve bunların kullanılması gıda işletmecilerinin gönüllülük esasına dayanır.
- (2) İyi uygulamalara yönelik kılavuzlar gıda sektörü tarafından hazırlanır ve yayınlanır. Bu kılavuzlar:
 - (A) Yetkili Makam ve tüketici grupları gibi, çıkarları önemli ölçüde etkilenen tarafların temsilcileriyle işbirliği içinde;
 - (B) Kodeks Alimentarius (Codex Alimentarius)'un ilgili uygulama kuralları göz önünde bulundurularak; ve
 - (C) Birincil üretimle ilgili olduğu zaman, bu Yasa ile belirlenen uygulama kuralları dikkate alınarak hazırlanır.
- (3) Yetkili Makam ulusal kılavuzların;
 - (A) Yukarıdaki (1)'inci fıkraya göre geliştirilmiş olmasını,
 - (B) İçeriklerinin, ilgili sektör için uygulanabilir olmasını, ve
 - (C) Bu Yasanın kuralları ve kapsamı dahilinde olan gıda maddeleri için kılavuz olarak uygunluğunu

		değerlendirir.
	(4)	Yetkili Makam, özellikle HACCP ilkelerinin uygulanmasına yönelik ulusal iyi uygulama kılavuzlarının geliştirilmesi, dağıtımı ve gönüllü olarak kullanımını teşvik eder ve onaylar.
İşletmecinin, Resmi Kontrollerdeki Sorumlulukları	30.	(1) İşletmeci, bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılan tüzük kurallarını uygularken Yetkili Makamla işbirliği yapar. (2) İşletmeci, kontrolü altındaki gıda üretimi, işlenmesi ve dağıtımı aşamalarından herhangi birini yürüten tesis ile ilgili kayıt bilgilerini, Yetkili Makamın talep ettiği şekilde hazırlamak ve bildirmekle yükümlüdür. (3) İşletmeci, Yetkili Makamın Resmi kontrollerini etkin bir şekilde gerçekleştirmesi için aşağıda öngörülen gerekli düzenlemeleri sağlar: (A) Bina ve müstemilata ekipman veya altyapılara giriş hakkını, (B) Gerekli görülen belge ve kayıtların kolaylıkla incelenmesi, (C) İşletme veya tesisin, kapanmasının bildirilmesi dahil faaliyetlerindeki önemli değişikliklerin ve tesis hakkında sürekli güncellenmiş bilgiye ulaşılmasını. (Ç) İşletme veya tesisin, onay belgesinin ibraz edilmesi. (4) İşletmeci, gıda veya hayvansal yan ürün sevkiyatı halinde ilgili sertifika veya ilgili belgeleri Yetkili Makama sunmak zorundadır. (5) Bu Yasanın 31'inci maddesi kuralları tahtında, Yetkili Makam tarafından onaylı olmayan gıda işletmesi ve tesisler faaliyet yürütemezler.
İşletme ve Tesislerin Kayıt ve Onay Prosedürü 44/2020	31.	(1) Aşağıda belirtilen, gıda maddelerinin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarında ve hayvansal yan ürün alanında aşağıdaki faaliyetleri gösteren tüm işletme ve tesislerin Yetkili Makam tarafından kaydedilmesi ve onay alması gerekir: (A) Evcil turnaklı hayvan etleri; (B) Kanatlılar ile tavşanımsı (lagomorf) etleri; (C) Çiftlik avı etleri; (Ç) Yaban avı etleri; (D) Kıyma, hazır et karışımları ve mekanik olarak ayrılmış et; (E) Et ürünleri; (F) Çift kabuklu yumuşakçalar; (G) Su ürünleri; (H) Çiğ süt ve süt ürünleri; (I) Yumurta ve yumurta ürünleri; (İ) Kurbağa bacakları ve salyangozlar; (J) İşlenmiş hayvansal yağlar; (K) İşlenmiş mide, mesane ve bağırsaklar; (L) Jelatin; (M) Kolajen. (N) Bal ve diğer arıcılık ürünleri. (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen faaliyetleri yapan işletme ve

tesisler, Yetkili Makam tarafından kaydedilmeden ve/veya onaylanmadan faaliyete geçemezler.

Ancak, aşağıdaki işletme ve tesisler sadece kayıt yaptırarak faaliyetlerini sürdürebilirler:

- (A) Su ürünleri hariç birincil üretim yapan işletme ve tesisler,
 - (B) Taşıma faaliyeti yürüten işletme ve tesisler,
 - (C) Sıcaklık kontrollü saklama koşulları gerektirmeyen ürünlerin depolanması işlerini yürüten tesisler.
 - (D) Su ürünleri ile ilgili birincil üretim yapan işletmelerin Hayvancılık Dairesindeki mevcut kayıtları gözönünde bulundurulur.
- (3) Yukardaki (1)'nci fıkrada belirtilen faaliyetlere ilişkin onay, aşağıdaki gıda maddelerinin üretim, işletme ve dağıtımında aranmaz:
- (A) Yetkili makamın kararı doğrultusunda gıdanın özel, sınırlı sayıda, coğrafik ve kültürel bir üretim olması ve bu gıda maddesinin perakendeci tesisten, diğer bir perakendesi tesise dağıtımına ilişkin faaliyetinde veya;
 - (B) Gıda maddesinin özel koşullarda ve özel olarak öngörülen sıcaklık kurallarına uygun olarak üretilip depolanması ve perakendeci tesise dağılması faaliyetinde.
- (4) Tesis, aşağıda öngörülen kurallarda belirtilen hususları yerine getirmeden faaliyete geçemez. Tesisin faaliyete geçebilmesi için bu madde tahtında öngörülen hususları yerine getirmesi ve Yetkili Makamın onay için aşağıdaki prosedürü uygular:
- (A) Yukardaki (1)'inci fıkrada belirtilen faaliyetleri gösteren tesisin onaylanması gerektiğinde Yetkili Makamın sözkonusu tesise şartlı onay verir.
 - (B) Tesise şartlı onay verilemesine etken olan durumun tamamlanması amacıyla Yetkili Makam tarafından üç ay süre verilir.
 - (C) Tesis üç ay içerisinde belirgin bir şekilde ilerleme kaydetmiş; ancak henüz tüm şartlarını yerine getirmemişse Yetkili Makam şartlı onay süresini uzatabilir.
- Ancak bu süre toplam altı ayı geçmez. Fabrika olarak çalışan veya derin donduruculu gemilerde bu süre on iki aya kadar uzatılabilir.
- (5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin çalışma esasları, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir

Onayın Askıya Alınması veya İptal Edilmesi 32.

- (1) Yetkili Makam, üretim için kullanılan ham madde, son ürün veya işleme ilgili insan, çevre veya hayvan sağlığının güvenliğine yönelik şüpheli bir durum tespit ettiği takdirde, tesisin faaliyetini askıya alır.
- (2) Yetkili Makam, Resmi denetimlerini gerçekleştirirken, tesisin onayını da gözden geçirir. Herhangi bir durumda ciddi eksiklikler tespit etmesi veya bir tesisin üretiminin bir yıl içinde ikiden fazla askıya alınması

hallerinde ve işletmecinin ileriki üretimi için yeterli garantiyi veremediği durumlarda Yetkili Makam, tesisin onayının iptali yönünde ilgili prosedürleri başlatır.

Ancak tesisin, giderilecek eksikliğin büyüklüğüne göre bir haftadan iki aya kadar değişebilen makul bir zaman diliminde eksiklikleri gidereceği yönünde garanti vermesi halinde Yetkili Makam, iptal yerine tesisin onayını askıya alabilir.

- (3) Yetkili Makam, yukarıdaki durumlar dışında tesisin bir veya daha fazla faaliyeti için verdiği onayı aşağıdaki hallerde iptal eder:
- (A) Tesisin onay aldığı faaliyetleri artık gerçekleştirmediğini bildirmesi veya bunun tesbit edilmesi halinde.
 - (B) Tesisin onay aldığı faaliyet veya faaliyetleri bir yıl boyunca ilgili veteriner mevzuatına uyumlu hale getirmeyi başaramamış olması halinde.
 - (C) Onayın yukarıdaki (2)'nci fıkra uyarınca askıya alınması durumunda iyileştirme için gereken şartların zamanında yerine getirilememesi halinde.
 - (Ç) Ciddi eksikliklerin tespit edilmesi veya son ürün için işletmecinin yeterli garanti veremediği durumlarda, tesisin faaliyetinin güvenlik nedeniyle bir yıl içinde ikiden fazla askıya alınması halinde.
- (4) Yetkili Makam bu Yasanın 54'üncü maddesi kurallarında belirtilen uygulamaların ihlali halinde tesisin onayını belli bir süre askıya alabilir veya iptal edebilir.

Sağlık ve Tanım
İşaretine İlişkin
Kurallar

33.

- (1) İşletmeci, sağlık işaretine sahip olmadan veya sağlık işareti uygulamasının gerekmediği hallerde tanım işaretine sahip olmadan, bu Yasanın 31'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında belirtilen, faaliyete ilişkin onay alması gereken bir tesiste işlenen gıda veya hayvansal yan ürünü piyasaya süremez. Bu işaretlerde, aşağıdaki (5)'inci fıkrada belirtilen onay numarası ve ürün kodu yer alır.
- (2) Sağlık ve tanım işaretlerinde, onay ve ürün kodu numaraları mutlaka yer almalıdır.
- (3) Sağlık işareti sadece evcil tınaklı hayvanların, ratiteler dahil büyük yaban avlarının ve lagomorflar hariç memeli olan büyük çiftlik avlarının etleri için gereklidir.
- (4) İşletmecisi, bu Yasaya uygun olarak uygulanan bir sağlık veya tanım işaretini, parçalama yapmadıkça, işlemedikçe veya bir başka şekilde muamele etmedikçe etten çıkartamaz.
- (5) Yetkili Makam, şartlı onay alan tesisler dahil tüm onaylanmış tesislere onay numarası verir. Verilen onay numarasına, imal edilen hayvansal ürünün türünü gösteren kodlar da ilave edilebilir. Sonradan toptan satışlar için, onay numarasına, hayvansal ürünü satan veya imal eden birimi veya birim gruplarını gösteren ikincil numaralar ilave edilebilir.
- (6) Sağlık ve tanım işaretleri ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir

tüzükle düzenlenir.

BEŞİNCİ KISIM

Gıda Hijyenine Yönelik Uygulanacak Resmi Kontroller ile İlgili Genel Kurallar ve İstisna

Gıda ile İlgili
Resmi
Kontrollerdeki
Genel Kurallar

34.

- (1) Yetkili Makam, gıda işletmecisinin bu Yasa ile düzenlenen kurallara uygunluğun doğrulanabilmesi için gıdanın üretim, işleme ve dağıtımının her aşamasında Resmi kontrolleri yürütür.
- (2) Resmi Veteriner Hekim Teknisyeni, Resmi denetimlerde Resmi Veteriner Hekime yardımcı olur,
- (3) Yetkili Makam, resmi denetimleri veteriner mevzuatında belirtildiği şekilde yürütebilmek için uygun ve yeterli sayıda personeli görevlendirir.
- (4) Resmi Veteriner Hekim sayısı, Yetkili Makam tarafından bu Yasanın tüm kurallarını karşılayacak şekilde belirlenir. Yetkili Makam, gıdanın üretim, işleme ve dağıtımının herhangi bir aşamasında hazır bulunması gereken Resmi Veteriner Hekim sayısını değerlendirmek için risk analizi temeline dayalı bir yaklaşım izler.
- (5) Yetkili Makam, Resmi Veteriner Hekimleri ve Resmi Veteriner Hekim Teknisyenlerini nitelik kazanmaları amacıyla düzenli bir meslek içi eğitim almalarını sağlar.

Yetkili Makamın
Yapacağı
Denetimler

35.

- (1) Resmi kontroller kapsamında gıda işletmesi veya tesisinde denetim yapılması gerektiğinde, bu denetimler Yetkili Makam tarafından gerçekleştirilir.
- (2) Yetkili Makam, gıda hijyenine yönelik aşağıdaki konularda gıda işletmecisini denetler:
 - (A) İyi hijyen uygulamaları, tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları (HACCP) temelli denetimlerin prosedürlerine ilişkin uygunluk.
 - (B) Bu Yasanın Yedinci Kısımında düzenlenen gıdada mikrobiyolojik kriterlere uygunluk.
 - (C) Bu Yasanın Sekizinci Kısımının, İkinci Bölümünde düzenlenen kalıntı ve bulaşanlara yönelik yürürlükteki mevzuat kurallarına uygunluk.
 - (Ç) Gıdanın fiziksel kontrolleri ile ilgili uygunluk.
 - (D) Sağlık işareti, tanım işareti veya diğer izlenebilirlik kurallarının uygulanmasına yönelik uygunluk.
- (3) Yetkili Makam, denetim görevini gerçekleştirirken, gıda işletmesi veya tesis kayıtlarını doğrular, gerekli gördüğü hallerde numune alır, tesis personelinin performans ve becerilerini değerlendirerek bulgularını belgeler.
- (4) Her bir tesis açısından denetimin şekli ve sıklığı yapılacak risk değerlendirmesine bağlıdır.
- (5) Yetkili Makamın yapacağı denetimlerle ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de

yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Taze Et Kontrolüne Yönelik Özel Kurallar	36.	(1) Resmi Veteriner Hekim, piyasaya taze et süren mezbaha, parçalama tesisi ve av eti tesislerinde yapacakları Resmi kontrolleri, bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılan tüzüklerde belirtilen hususları dikkate alarak yürütür.(2) Resmi Veteriner Hekim, mezbahalarda ve av eti tesislerinde evcil turnaklı hayvanlara, lagomorflar dışında kalan çiftlik avları ve büyük avların karkaslarına, yarım karkaslarına, çeyreklerine ve yarım karkasların üç parçaya bölünmesi ile elde edilen parçalarına sağlık işareti uygular. Sağlık işareti olmayan ve/veya sahte mühür taşıyan etler piyasaya sürülemez.(3) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen Resmi kontrollerin sonuçları ile ilgili olarak, Resmi Veteriner Hekim, etin kullanım amacına yönelik önlemler alır.(4) (A) Yetkili Makam, mezbaha personelinin belirli numuneleri toplamasına ve belirli testleri yapmasına izin verebilir.
(B) Kümes hayvanlarından ve lagomorflardan et elde edilmesi ile ilgili olarak Yetkili Makam mezbaha personelinin, Resmi Veteriner Hekimin gözetimi altında, belirli özel görevleri yürüterek Resmi kontrollere yardımcı olmalarına izin verebilir.(5) Taze et kontrolüne yönelik özel kurallar ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.
Diğer Resmi Kontrollere İlişkin Özel Kurallar	37.	(1) Yetkili Makam, bu Yasanın 31'inci maddesinde belirtilenler dışındaki onaylı tesislerde; su ürünleri, çiğ süt, kolostrum, süt ürünleri ve kolostrum türevi ürünlerde; üretim çiftlikleri dahil insan tüketimine yönelik yumurta ve yumurta ürünlerinde, yumurtanın üretim kontrolü, işaretlenmesi ve paketlenmesine yönelik özel Resmi kontrolleri gerçekleştirir.(2) Diğer Resmi kontrollerin uygulanması ile ilgili diğer Resmi kontrollere ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.
İstisna	38.	Bu Kısımda düzenlenen kurallar post ve deri toplanan merkezlere ve tabakhanelere uygulanmaz.

ALTINCI KISIM

Gıdalarda Zoonozu Düzenleyen Kurallar ve Gıda Kaynaklı Salgınlar

Zoonozun, Zoonoz Etkenlerinin ve Bunlara Bağlı Antimikrobiyal Direncin İzlenmesi	39.	(1) Yetkili Makam, zoonozların ve zoonoz etkenlerinin takibi ve antimikrobiyal direncin tespiti için etkin bir izleme sistemi ve izlemeye tabi zoonoz etkenlerinin listesini oluşturur.(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkra kuralları bakımından Yetkili Makam; (A) Devletin farklı yönetim birimleri, ilgili uluslararası kurumlar ve Yetkili Makamın sorumluluğu altındaki diğer birimlerle etkin ve sürekli bir işbirliği oluşturur.

- (B) Bu izlemeden sorumlu Resmi Veteriner Hekimlere gerekli ön eğitimi ve eğitimin sürekliliğini sağlar.
 - (C) Tehlikenin tanımlanması, özelliklerinin belirlenmesi ve maruz kalmanın değerlendirilmesi ile riskin tanımlanması amacıyla gıda zincirinin en uygun aşamalarındaki ilgili ve karşılaştırılabilir verileri toplar.
 - (Ç) Özel ihtiyaçların tanımlandığı durumlarda, koordineli izleme programlarını uygulamaya koyar. İnsan sağlığı ile ilgili mevzuata uygun şekilde çalışılmış insanlardan alınan örneklerin ve gıdalara bulaşabilecek zoonoz etkenlerde antimikrobiyal direnç oluşumuna ilişkin verileri talep eder ve toplar.
- (3) Yetkili Makam, her yıl zoonoz, zoonoz etkenleri ve antimikrobiyel direncin seyri ve kaynaklarına ilişkin bir raporu ve bu Kısımda düzenlenen kurallar doğrultusunda, önceki yıl toplanan verileri içeren koordineli izleme programlarını ilgili Bakanlıklara ve ilgili uluslararası kurumlara iletir. Raporlar ve bunların özetleri kamuya açık halde yayımlanır.
- (4) Gıda işletmecisi, bu maddede belirtilen izlemeye tabi zoonoz etkenlerine ilişkin sonuçları muhafaza eder ve Yetkili Makam tarafından belirlenen süre içinde muhafaza etmeye devam ederek Yetkili Makamın talebi üzerine sonuçları bildirir veya izole edilen saf kültürleri (izolatları) muhafaza eder.

Salmonella ve
Diğer Spesifik
Gıda Kaynaklı
Zoonoz
Etkenlerin
Kontrolü

40.

- (1) Gıda işletmecisi, insan sağlığı üzerinde oluşturdukları riski ve yayılmalarını önlemek için, salmonella ve Yetkili Makamın belirleyeceği diğer zoonoz etkenlerinin, yem dahil, üretim, işleme ve dağıtımın her aşamasında, tespit ve kontrol edilmesi için uygun ve etkin önlemleri alır.
- Ancak bu önlemler özel ev içi kullanıma yönelik olan üretim ile üretici tarafından doğrudan son tüketiciye tedarik edilen az miktarda birincil ürün veya birincil ürünleri doğrudan son tüketiciye tedarik eden yerel perakendecilere yönelik birincil üretime uygulanmaz.
- (2) Gıdaları etkileyen zoonozlarla ilgili tedbir ve uygulama usulü, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Gıda ve Yem
İşletmecilerinin
Zoonoz Kontrol
Programları

41.

- (1) Gıda ve yem işletmecisi, üretim, işleme ve dağıtımın tüm aşamalarını mümkün olduğunca kapsayacak şekilde zoonoz kontrol programları oluşturur.
- (2) Gıda ve yem işletmecisi veya bu işletmeciyi temsil eden kurumlar, kontrol programlarını ve üzerinde yapılan değişiklikleri Yetkili Makamın onayına sunar.
- (3) Yetkili Makam, yukarıdaki (2)’nci fıkra uyarınca sunulan zoonoz kontrol programlarına, kendi belirlediği ulusal kontrol programının kural ve hedeflerine uyması halinde onay verir.
- (4) Yetkili Makam, gıda ve yem işletmecileri veya onları temsil eden kurumların onaylanmış zoonoz kontrol programlarının güncel bir listesini tutar. Liste, talep edilmesi halinde diğer Bakanlıklar ve ilgili uluslararası

kurumlarla da paylaşılır.

- (5) Gıda ve yem işletmecisi veya bu işletmeciyi temsil eden kurumlar, zoonoz kontrol programlarının sonuçlarının talep edilmesi halinde Yetkili Makama iletir.

Yetkili Makamın Zoonozlarla İlgili Önlem Alma Görevi	42. Yetkili Makam, zoonozlarla ilgili aşağıdaki önlemleri almakla görevlidir:
	(1) İlgili Bakanlıklara ve ilgili uluslararası kurumlara hayvan hareketleri, hayvan sağlığı ve veteriner alanında temas noktası olacağı ilgili konuları bildirir.
	(2) Önlemlerin düzgün olarak uygulanabilmesi için ilgili tüm Bakanlıklar ve birimlerle işbirliğini sağlar.
	(3) Ulusal kontrol programları hazırlamakla ve program dahilinde yürütülen çalışmaların sonuçlarını ilgili Bakanlık ve uluslararası kurumlara iletir.
	(4) İlgili ürünlerin ve bunlara karşılık gelen test edilecek zoonoz ve zoonoz etkenlerinin listesini hazırlar.
	(5) Gıda tesislerinde ve gerekli görüldüğü takdirde yem tesislerinde, bu madde kurallarında düzenlenen önlemlere uyulduğunu kontrol etmek amacı ile düzenli olarak denetler.
Gıda Kaynaklı Salgınların Epidemiyolojik Araştırması	43.
	(1) Gıda işletmecisi, gıda kaynaklı salgın meydana gelmesi durumunda Yetkili Makama, söz konusu gıdayla ilgili doğru bilgi vermek ve bu gıdanın laboratuvar araştırması için gerekli numuneyi de muhafaza etmek zorundadır.
	(2) Yetkili Makam, gıda kaynaklı salgınları, Sağlık İşleriyle Görevli Bakanlıkla işbirliği içerisinde araştırır. Araştırma, epidemiyolojik profil, potansiyel olarak bulaşma kaynağı olabilecek gıda maddeleri ve salgının olası nedenleri konusunda veri sağlamaya yönelik olarak yürütülür. Yetkili Makam, gerçekleştirilen araştırma sonuçlarını özet bir rapor şeklinde sorumlu Bakanlıklara ve ilgili uluslararası kurumlara iletir.
	(3) Yukarıdaki fıkralar, ürün güvenliğini, bulaşıcı insan hastalıklarının kontrolü ve önlenmesi ile ilgili erken uyarı ve yanıt sistemlerini, gıda hijyeni ve gıda ile ilgili mevzuatın genel kurallarını ve özellikle acil önlem olarak gıda ve yem mevzuatına uyumlu olarak gıda ve yemin piyasadan geri çekilmesi ve bunun prosedürlerini düzenleyen kurallar saklı kalmak koşuluyla uygulanır.
Canlı Hayvanların veya Kuluçkalık Yumurtaların Menşe Gıda İşletmesinden Ticareti	44.
	(1) İşletmeci, menşe işletme veya tesisten ticaret amacıyla gönderilmeden önce canlı hayvan veya kuluçkalık yumurtaların testlerinin yapılmasını sağlar. Testin, tarihi ve sonuçları ilgili sağlık sertifikalarına yazılır.
	(2) Canlı hayvan veya kuluçkalık yumurtaların menşe işletme veya tesisten ticareti ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

YEDİNCİ KISIM

Gıdada Mikrobiyolojik Kriterlere İlişkin Hususlar, Yetkili Makam ve Resmi Veteriner Hekimlerin Sorumlulukları

Gıdada
Mikrobiyolojik
Genel Kriterler
ve Diğer
Kurallar

45. (1) Gıdaların insan sağlığı için kabul edilebilir olmayan ve risk teşkil eden miktarlardaki mikroorganizma, bunların toksinleri veya metabolitlerini içermelerinin gıda işletmecileri tarafından önlenmesi için, mikrobiyolojik gıda güvenlik kriterleri ve süreç hijyen kriterleri belirlenir.
- (2) Gıda işletmecisi, gıdaların mikrobiyolojik gıda güvenliği kriterlerine uygun olmalarını sağlar ve bu amaçla gıda işletmecisi, perakende satış da dahil olmak üzere gıdanın üretim, işleme ve dağıtımının her aşamasında, iyi hijyen uygulamalarının yanı sıra, HACCP ilkeleri temeline dayalı prosedürlerinin parçası olarak gerekli önlemleri alır.
- (3) Ürünün imalatından sorumlu gıda işletmecisi, bu ürünün raf ömrü süresince kriterlere uygunluğunu araştırmak için çalışmalar yürütür.
- (4) Bu madde çerçevesinde Yetkili Makam, aşağıdaki bentlerde düzenlenen ilgili yasal gerekliliklerin izlenmesi ve kontrolünün yapılmasını sağlar:
- (A) Üretim, işleme ve dağıtımın tüm aşamalarında gıda maddelerinin hijyeni.
- (B) Hayvan sağlığı ile ilgili olarak gıda maddelerinin güvenliği.
- (C) Gıda kaynaklı hastalıklardan sorumlu zoonoz etkenleri.
- (Ç) Gıda maddeleri ve canlı hayvanlardaki kalıntılar.
- (D) İnsan tüketimine yönelik olmayan hayvansal yan ürünler.
- (E) Canlı hayvanlar, genetik materyal, gıda maddeleri, ilaçlı yem maddeleri, hayvansal yem ve içerikleri insan tüketimi için uygun olmayan hayvansal yan ürünlerin ithalat ve ihracat koşulları ve kontrolleri.
- (5) Yetkili Makam, gıda ile ilgili mevzuat çerçevesinde, gıda maddelerinin güvenliğiyle ilgili olarak, aşağıda belirtilen hususların kontrolünün yapılmasını sağlar:
- (A) Paketleme ve etiketleme.
- (B) Katkı maddeleri.
- (C) Gıdayla temas eden madde ve malzeme.
- (Ç) İşletmelerde kullanılan suyun kalitesi.
- (D) İşletmelerde istihdam edilen personelin sağlık izinlerinin gözetimi.
- (6) Gıda ile ilgili mevzuat çerçevesinde, Resmi Veteriner Hekim gıda maddelerinin kalitesiyle ilgili uyumluluğun kontrolünü sağlamak zorundadır.
- (7) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Gıda
İşletmecisinin
Uygunsuzluk
Durumunda
Uygulayacağı
Kurallar ve
Yetkili
Makamın
Yetkisi

46. (1) Gıda işletmecisi, gıda güvenlik kriterleri veya süreç hijyen kriterlerine göre yapılan testlerin sonuçlarının bu Yasada belirtilen kurallara uymadığını tespit ettiği zaman, veteriner mevzuatında belirlenen ilgili tedbirleri, kendi HACCP temelli prosedürlerinde tanımlanan diğer düzeltici faaliyetleri ve tüketicilerin sağlığını korumak için gerekli diğer eylemleri gerçekleştirmek zorundadır.
- (2) Gıda işletmecisi, test sonuçlarındaki seyri, analiz eder. Uygun olmayan sonuçlar yönünde bir seyir gözlemlediğinde ise mikrobiyolojik risklerin meydana gelmesini önlemek amacıyla durumu düzelterek uygun önlemleri hemen almak zorundadır.
- (3) Yetkili Makam, bu Yasanın 45'inci maddesindeki kurallar ve kriterlere uyumsuzluk durumunun giderilmesiyle ilgili işlemleri, bu Yasanın 23'üncü madde kurallarına uygun olarak yerine getirir.
- (4) Yetkili Makam, güvensiz olduğundan şüphelenilen gıda için süreçlerin doğrulanması amacıyla veya risk analizi kapsamında, mikroorganizmalarla bunların toksin ve metabolitlerini tespit etmek ve ölçmek amacıyla daha ileri numune alma ve analiz yapma yetkisine sahiptir.
- (5) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

SEKİZİNCİ KISIM

Hayvan Yetiştiriciliğine İlişkin Kurallar, Yetkili Makamın Denetimleri,
Gıda Üretimi, Hayvansal Yan Ürünler, İşletmeciler Koşulları

Birinci Bölüm

Hayvan Yetiştiriciliğinde Belli Bazı Maddelerin
Kullanımının Yasaklanması

Hayvan
Yetiştirici-
liğinde
Kullanılması
Yasak Olan
Maddelerle
İlgili Genel
Kurallar

47. (1) Aşağıda belirtilen maddelerin, hayvan ve insan tüketimi için, et ve et ürünlerinde kullanılmak üzere piyasaya sürülmesi yasaktır:
- (A) Tirostatik maddeler.
- (B) Stilbenler, stilben türevleri, bunların tuzları ve esterleri.
- (C) Oestradiol 17 β (17 Beta) ve bunun ester-benzeri türevleri.
- (Ç) Beta-agonistler .
- (2) (A) Östrojenik, androjenik veya gestajenik etkisi olan bu maddelerin veya diğer maddelerin çiftlik hayvanları veya su kültürü hayvanları üzerinde kullanımı hangi türde olursa olsun yasaktır.
- (B) Resmi kontrol altında olan işletme hariç, yukarıdaki (A) bendinde belirtilen maddeleri içeren çiftlik hayvanlarının işletmelerde barındırılması, piyasaya sürülmesi veya insan tüketimine yönelik olarak kesimi yasaktır.

- (C) Yukarıdaki bendlerde belirtilen maddelerin kullanıldığı su kültürü hayvanlarının ve bunlardan üretilen diğer ürünlerin insan tüketimine yönelik olarak piyasaya sürülmesi ve bu hayvanlardan elde edilen etlerin piyasaya sürülmesi yasaktır.
- (Ç) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen maddelerin kullanıldığı hayvanların etinin işlenmesi yasaktır.
- (3) Yasaklı maddeler Yetkili Makam tarafından detaylandırılıp, ilgili işletmelere bildirilir.
- Tedavi Amaçlı Ve Zooteknik Tedavi İçin Muafiyet 48. (1) Bu Yasanın 47'nci maddesi kuralları saklı kalmak kaydıyla, veteriner mevzuatı kuralları uyarınca izinlendirilmiş ve imalatçı tarafından tedavi amaçlı veya zooteknik tedavi amaçlı olarak üretilmiş veteriner tıbbi ürünleri; ancak bir veteriner hekim tarafından veya veteriner hekimin sorumluluğu altında veteriner hekim olmayan kişiler tarafından kullanılabilir. Bunun dışında kullanımı yasaktır.
- (2) Üreme yaşının sonundaki damızlık hayvanların besiyeye alındıkları dönem de dahil olmak üzere üretim amaçlı bulundurulmuş hayvanların zooteknik tedavisi yasaktır.
- Belirli Ürünleri Bulundurma Yetkisinin Saklı Tutulması 49. Bu Yasanın 48'inci ve 52'nci maddelerinde belirtildiği şekilde tedavi amacıyla veteriner tıbbi ürünleri bulundurma yetkisi ithalat, üretim, depolama, dağıtım, satış ve kullanım yetkisi verilen kişilere aittir. Yetkili Makam bu kişilerden, bu ürünlerin izlenebilirliği bakımından menşee ve varış noktasında işleme tabi tutulan miktarların kayıtlarının yapılmasını talep eder.
- Yetkili Makamın Hayvan Yetiştiriciliğinde Belli Bazı Maddelerin Kullanımını Kontrol ve Yasaklama Görevi 50. (1) Bu Yasanın, İkinci Kısımının İkinci Bölümünde belirtilen kurallar saklı kalmak kaydıyla Yetkili Makam aşağıdakileri gerçekleştirir:
- (A) Ön bildirim yapılmadan hayvan yetiştiriciliğinde kullanılan ürünlerin piyasaya sürülmesinin kontrolü.
- (B) Bu Yasanın 47'nci maddesinde belirtilen maddelerin ve kalıntılarının hayvanlarda ve hayvansal ürünlerde, hayvanların yetiştirildiği veya barındırıldığı yerlerde varlığının saptanmasına yönelik hususlar.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen kontrollerde kullanılması veya tasarrufla bulundurulması yasaklanmış madde veya ürünlerin veya kalıntılarının mevcudiyetinin tespit edilmesi durumunda, bu maddeler veya ürünler müsadere edilir ve ilgili hayvan veya ürünlerin Yetkili Makam tarafından izin verilmediği takdirde bulunduğu işletmeden başka bir yere nakli yasaklanır. Tedavi edilmesi mümkün olan hayvanlar veya bunların eti ile ilgili karar çıkıncaya ve cezalar uygulanıncaya dek Resmi denetim altına alınır.
- (3) Yukarıdaki (2)'nci fıkrada belirtilen bulgular ülke dışından gelen ürünler veya hayvanlarla ilgiliyse, gönderen ülkenin yetkili makamıyla karşılıklı

- işbirliği ve bilgilendirme temelindeki prosedürler uygulamaya konulur.
- (4) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

İkinci Bölüm

Kalıntı ve Bulaşanların İzlenmesi ve Kontrolü

Yetkili
Makamın
Kalıntı veya
Bulaşan
Maddelerin
Tespit
Edilmesine
Yönelik İzleme
Kuralları	51.	(1) Hayvan ve insan tüketimine yönelik hayvansal yan ürünlerin ve birincil ürünlerin üretim sürecinde; (A) Anabolik etkisi olan maddeler ve bunların kalıntılarının veya izinlendirilmemiş maddelerin, (B) Veteriner amaçlı kullanılan izinsiz maddeler dahil veteriner ilaçlarının ve bulaşanların mevcudiyetinin tespit edilmesi amacıyla izlenir. (2) Yukarıdaki (1)’inci fıkrada belirtilen maddelerin mevcudiyetini tespit etmek için yapılacak araştırma gıdanın üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarında, canlı hayvanlarda, bunların dışkıları, vücut sıvıları, yemleri, içme suları ve dokularında gerçekleştirilir. (3) Yetkili Makam; (A) Hayvan türüne göre kalıntıların veya maddelerin tespit edilmesine yönelik yukarıdaki (1)’inci fıkrada belirtildiği şekilde planı hazırlamakla, (B) Gıdada çeşitli kalıntıların izlenmesinden sorumlu Bakanlıkların, Dairelerin ve ilgili kurumların faaliyetlerinin koordine edilmesinden, bu koordinasyon, hayvan işletmelerinde, madde ve ürünlerin hileli kullanımını önlemekle görevli tüm Daireleri bilgilendirmekle, (C) Kullanılan yöntemleri ve elde edilen sonuçları değerlendirmek için gerekli verileri toplamakla, (Ç) İlgili uluslararası kurumları, talep etmeleri halinde izlemenin sonuçlarını duyurmakla sorumludur. (4) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.
İşletmecilerin
Yapması
Gereken İç
Kontrol ve
Ortak
Sorumluluklar	52.	(1) Hayvansal yan ürünlerin ve birincil ürünlerin işlendiği tesislerin işletmecileri, özellikle aşağıdaki hususlarda kendi iç kontrollerini uygular: (A) Üretici tarafından atılım sürelerine uyulduğu garanti edilmiş, doğrudan veya bir aracı vasıtasıyla teslim edilen hayvanları kabul ederler; (B) İşletmeye getirilen çiftlik hayvanları veya ürünlerinin;

- (a) İzin verilen azami limitleri aşmayacak seviyede kalıntı içerdiğinden,
 - (b) Hiçbir şekilde yasaklanmış madde veya ürün içermediğinden,
 - emin olurlar.
- (2) (A) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen üretici veya sorumlu kişiler:
- (a) İzinlendirilmemiş madde veya ürünlerin hiçbir şekilde kullanılmadığı hayvanları veya yasadışı uygulama yapılmamış hayvanları;
 - (b) Belirtilen atılım sürelerine uyularak tedavi uygulanmış, izinli ürün ve maddelerin kullanıldığı hayvanları ve
 - (c) Bu hayvanlardan elde edilmiş ürünleri piyasaya sürerler.
- (B) Üretici dışındaki bir gerçek veya tüzel kişi tarafından hayvanın ilk işleme tesisine getirildiği durumlarda yukarıdaki (A) bendinin (a) alt bendinde belirtilen kuralın uygulanmasından hayvanı tesise sunan kişi sorumludur.
- (3) Yetkili Makam, talep edilmesi durumunda ilgili uluslararası kurumları, yukarıdaki (2)'nci fıkranın (A) bendinde belirtilen kuralların işletmeci tarafından yapılan iç kontroller hususunda bilgilendirir.
- (4) Hayvan yetiştiricisi tarafından çiftliğin izlenmesinden sorumlu olarak görevlendirilen veteriner hekim, bu Bölümde belirtilen yetiştirme koşulları ve tedavi yöntemlerini izlemekten sorumludur.
- (5) Hayvan yetiştiricileri ve veteriner hekimler, Yetkili Makamın talebi üzerine, istenilen tüm bilgileri sağlamakla sorumludurlar. İlgili işletmeciler, bilgilerin bu Yasanın bu Bölüm kurallarına uygun olduğuna dair mezbahanın Resmi Veteriner Hekime bilgi ve belge sunmakla yükümlüdürler.
- (6) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Yetkili
Makamın
Resmi Kontrol
ve Pozitif
Sonuçlar

Elde

53.

- (1) Bu Yasanın İkinci Kısımının İkinci Bölümünde belirtilen kurallar saklı kalmak kaydıyla Yetkili Makam, anabolik etkisi olan ve izinlendirilmemiş maddelerin imalat, işlenme, depolanma, taşınma, dağıtım ve satışı veya alımı esnasında aşağıdaki (2)'nci fıkra tahtında rastgele Resmi kontroller gerçekleştirir.
- (2) Yetkili Makam;

Edildiği
Takdirde
Alacağı

Önlemler ile
İlgili
Yükümlülüğü

- (A) Yasadışı uygulamadan şüphelenildiği durumlarda, yerinde kontrol gerçekleştirerek, hayvan, yem, su ve gerekli gördüğü diğer maddelerden numune alır ve araştırmayı yürütür.
- (B) Veteriner Mevzuatında belirtilen azami limitlerin aşılması durumunda söz konusu hususa yönelik uygun önlemleri alarak araştırmayı yürütür.
- (3) Yetkili Makam, veteriner mevzuatında belirtilen referans metotlara uygun olarak Resmi numuneleri analiz etme yetkisi olan en az bir ulusal referans laboratuvarı görevlendirir.
- (4) Yetkili Makam, madde ve bunların kalıntılarının varlığının nedenini, menşeyini ve kaynağını tespit etmek için gerekli gördüğü araştırmaları yapar. İşletmeci, numuneleri alınan hayvanları, kontrol sonuçları belirlenene kadar hiçbir şekilde çiftlikten çıkaramaz.
- (5) Yasadışı yollarla tedavi edilmiş olduğunun tespit edilmesi halinde Yetkili Makam, bu madde de belirtilen araştırmalara konu olan çiftlik hayvanının derhal Resmi kontrol altına alınmasını sağlar.
- (6) (A) İzinlendirilmiş madde veya ürünlerin kalıntılarının azami limitlerini aşacak seviyede bulunduğuna yönelik kanıt saptanması halinde, Yetkili Makam menşe veya ayrılış çiftliğinde, üst limitin aşılmasının nedeninin tespitine yönelik araştırma yürütür. Araştırmanın sonuçlarına göre Yetkili Makam, insan sağlığını gözetmek için belirlenecek bir süre boyunca hayvanların veya ürünlerin söz konusu işletmeden veya tesisten ayrılmasını yasaklamak dahil, gerekli tüm önlemleri alır.
- (B) Azami kalıntı limitlerinin tekrarlanan ihlali durumunda Yetkili Makam, numunelerin analiz sonuçları çıkana dek ürünlere veya karkaslara el koyarak, en az altı aylık bir süre boyunca ilgili işletmeden gelen hayvan ve ürünlere yönelik yoğunlaştırılmış kontroller yürütür.
- (C) Azami kalıntı limitlerinin aşıldığını gösteren herhangi bir sonuç çıkması durumunda, söz konusu karkas veya ürünlerin insan tüketimine uygun olmadığı beyan edilir.
- (7) (A) Yukarıdaki (4)'üncü fıkra da belirtilen araştırma ve kontrollerin masrafları, hayvanların sahibi veya sorumlusuna aittir. Ayrıca (4)'üncü fıkra uyarınca araştırma sonucunda şüphenin doğruluğu teyit edilirse, Yetkili Makam tarafından yukarıdaki (5)'inci ve (6)'ncı fıkralarda yürütülecek analizlerin masraflarını, hayvanların sahibi veya sorumlusu karşılar.

48/1977
28/1985
31/1988
31/1991
23/1997
54/1999
35/2005
59/2010

- (B) Yapılan testin sonucu pozitif çıkan hayvanların veya yukarıdaki (2)'nci fıkrasının (A) bendi uyarınca pozitif olarak tespit edilmiş hayvanların imha masraflarını, herhangi bir tazminat almaksızın, hayvanların sahibi karşılar.
- (C) Ödenmeyen masraflar, Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Yasası kuralları uyarınca tahsil edilir.

- (8) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

İhlal Durumunda Yetkili Makam Tarafından Alınacak Önlemler ve El Koyma

54.

- (1) İzinlendirilmemiş maddeler veya ürünler, anabolik etkisi olan maddeler, antibakteriyel maddeler veya bu Bölüm kapsamı dahilindeki diğer veteriner tıbbi ürünler, yetkisi olmayan kişilerin tasarrufunda bulunduğu tespit edilirse, suç işlemiş kişi veya kişilere uygulanacak cezalar saklı kalmak kaydıyla, Yetkili Makam tarafından bu madde veya ürünlere el konulur.
- (2) (A) Bu Yasanın 53'üncü maddesinde belirtildiği üzere hayvanlar, Resmi Kontrol altında bulundukları süre içinde söz konusu işletmeden Resmi kontrol haricinde hiçbir şekilde ayrılamaz veya el değiştiremez.
- (B) Bu Yasanın 53'üncü maddesine uygun olarak yapılan numune alımından sonra, yasadışı uygulamayı işaret eden bir vaka tespit edilirse, pozitif bulunan hayvan veya hayvanlar, Yetkili Makamın kontrolü altında ve Resmi Veteriner Sertifikası ile bulunduğu yerde veya önceden belirlenmiş mezbahada veya imha tesisinde imha edilir.
- (C) Yukarıdaki (B) bendinde belirtilen kontrolün yürütüldüğü şüpheli işletmedeki hayvanlardan alınacak numunelerden pozitif sonuç çıkması halinde analiz masrafları hayvanların sahibi veya işletmeci tarafından karşılanır.
- (Ç) Tespit edilen ihlale konu olan işletmelerde söz konusu pozitif sonuçların var olup olmadığıyla ilgili olarak en az on iki ay veya daha fazla bir süre için kontroller sıklaştırılır.

- (D) Tespit edilen ihlalin durumuna göre, bu Yasanın 53'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında belirtilenlere ek olarak söz konusu işletmeye tedarik sağlayan işletme veya tesisler söz konusu maddenin menşesini tespit etmek amacıyla kontrole tabi tutulur. Aynı uygulama, menşe ve ayrılış işletmeleri ile bu işletmeyle aynı hayvan ve hayvan yemi tedarik zincirindeki tüm işletme ve tesislere Hayvancılık ile ilgili Daire ile işbirliği sağlanarak uygulanır.
- (3) (A) Mezbahada görevli Resmi Veteriner Hekim, hayvanların Hayvancılıkla ilgili mevzuata aykırı olarak yasa dışı uygulamaya tabi tutulduğundan veya bu hayvanlara izinlendirilmemiş madde veya ürün verildiğinden şüphe etmesi halinde, izin verilen azami kalıntı limitleri üzerinde kalıntı bulundurmayan veya izinlendirilmemiş maddelerin kalıntılarını içermeyen et ve iç organların insan tüketimine yönelik kullanımını sağlamak için gerekli tüm önlemleri alır.
- (B) Azami kalıntı limitlerinin, hayvansal ürünlerde kalıntı limitlerini düzenleyen kuralların izin verdiği limitleri aşması durumunda, söz konusu karkas veya ürünlerin insan tüketimine uygun olmadığı, Resmi Veteriner Hekim tarafından beyan edilir.
- (4) İzinlendirilmemiş madde veya ürünlerin üretim tesisinde bulundurulduğunun, kullanıldığının veya üretildiğinin tespit edilmesi durumunda, tesise verilen her türlü ruhsat veya Resmi onay, tesisin daha sıkı kontrollere tabi tutulacağı bir yıllık bir dönem süresince askıya alınır. Tekrarlanan suç halinde, bu tür ruhsat veya onay, kalıcı olarak iptal edilir.
- (5) Bu Yasanın bu Bölümünde düzenlenen yasaklanmış maddelerin veya ürünlerin kullanımından veya transferinden sorumlu izinlendirilmiş madde veya ürünlerin amaçları dışında kullanımından veya transferinden sorumlu şahıslara yönelik her türlü idari önlemleri alma yetkisine sahiptir.
- (6) (A) Canlı hayvan ve hayvansal ürünlerde kalıntıların izlenmesine yönelik hazırlanacak ulusal izleme planlarının uygulanması için gerekli inceleme, numune alma ve bu Bölümde belirtilen araştırma ve kontroller sırasında, Yetkili Makamla işbirliği yapılması zorunludur.
- (B) Yasaklanmış maddelerin kullanımının bir mezbaha sahibi veya sorumlusu tarafından gizlenmeye çalışıldığının ispat edilmesi durumunda, Yetkili Makam suçlu tarafın oniki ay süreyle Bakanlığın yapacağı herhangi bir teşvik ve/veya prim ve/veya maddi destek almasını engeller.

- (7) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Üçüncü Bölüm
Gıdanın Üretimi, İşlenmesi ve Dağıtımıyla İlgili
Hayvan Sağlığı Kuralları

Hayvan Sağlığı 55.
Açısından
Gıdanın Üretimi
İşlenmesi
ve Dağıtımıyla
İlgili Genel
Kurallar
41/2012

- (1) Beşinci ve Yedinci Kısım kuralları saklı kalmak kaydıyla, birincil ürünlerin ve hayvansal yan ürünlerin üretimi, işlenmesi ve ülke içinde dağıtımının tüm aşamaları ile ilgili genel hayvan sağlığı kuralları, bu Bölümün kurallarına tabidir.
- (2) Gıda işletmecileri, hayvansal yan ürünler, birincil ürünler ve gıdaların, Hayvan Sağlığı Yasasında belirtilen hayvan sağlığı kurallarına uygun hayvanlardan elde edilmesini sağlamakla yükümlüdürler.
- (3) Hayvansal yan ürünler, birincil ürünler ve gıdalar;
 - (A) Hayvan Sağlığı Yasasında belirtilen ve acil önlem alınmasını gerektiren ayrıca bildirim zorunlu hastalıkların olduğu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin bütününden veya bir bölgesinden veya işletmesinden; bir dış ülke veya bölgesinden veya işletmesinden gelmemiş olan hayvanlardan,
 - (B) Et ve et ürünleri söz konusu olduğunda, yukarıdaki (A) bendi kapsamındaki hastalık bulaşmış veya bulaştığından şüphelenilen hayvanların bulunduğu bir tesiste kesilmemiş veya bu gibi hayvanların karkas veya kısımları kesim veya üretim esnasında orada bulunmamış olan hayvanlardan,
 - (C) Su hayvanları veya ürünlerinden Hayvan Sağlığı Yasasında belirtilen kurallara uygun olan hayvanlardan, elde edilir.

Yetkili
Makamın
Hayvan
Hastalıklarının
Mevcut Olduğu
Birincil Ürün,
Evcil Hayvan
Yiyeceği ve
Gıdalara
Uygulayacağı
İşlemler
41/2012

56. Yetkili Makam, hayvan sağlığı kısıtlamalarına tabi olan bir bölgeden gelen; Hayvan Sağlığı Yasasında belirtilen acil eradikasyon önlemleri gerektiren bildirim zorunlu hastalıklardan biriyle bulaşmamış bir işletme veya tesisten gelen hayvansal yan ürün, birincil ürün veya gıdaların üretim, işleme ve dağıtımına aşağıdaki koşullar altında karar verir:

- (1) Hayvansal yan ürünler, birincil ürünler veya gıdalar, ilgili hayvan sağlığı problemlerini elimine edebilecek muameleye tabi tutulur.
- (2) Problemin meydana geldiği bölgede, bu amaç için Yetkili Makam tarafından onaylanan bir tesiste muamele yapılır.
- (3) Muameleye tabi tutulacak hayvansal yan ürünler, birincil ürünler veya gıdaların, açık bir şekilde tanımlanması gerekir. Özellikle taze et için sağlık işareti bu Yasanın 36’ncı maddesinde belirtilenden ayırt edilebilecek nitelikte olur.

- (4) Yukarıdaki (1)'inci, (2)'nci ve (3)'üncü fıkralarda sözü edilen muameleye tabi tutulmadan önce, hayvansal yan ürünler, birincil ürünler veya gıdaların, ayrı ayrı veya farklı zamanlarda, hayvan sağlığı koşullarını yerine getiren hayvansal yan ürünler, birincil ürünler ve gıdalardan elde edilmesi, hareket etmesi, taşınması ve depolanması ve ülke veya bölge dışına taşınmasının, Yetkili Makam tarafından onaylanan hayvan sağlığı kısıtlamalarına tabi tutulması gerekir.
- (5) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen önlemlerin alınması durumunda, aşağıdaki hususlar dikkate alınır:
 - (A) İlgili türlerde hastalığın spesifik özellikleri.
 - (B) Hayvana uygulanması gereken testler veya alınması gereken önlemler.
 - (C) Söz konusu hayvan hastalığından korunma seviyesinin zarar görmemesini temin etmek amacıyla yapılması gerekenler.
 - (Ç) Ülkedeki hayvan sağlığının korunmasının temini için gerekli hususlar.
- (6) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Veteriner
Sağlık
Sertifikası

57. Hayvansal yan ürünler, birincil ürünlerin veya gıdaların, bu Yasanın 56'ncı maddesinde düzenlenen kurallarda belirtilen muamele veya önlemlere tabi olması durumunda, Yetkili Makam tarafından bu Yasa kurallarına uygun olarak bir Veteriner Sağlık Sertifikası verilebilir.

Yetkili
Makamın
Birincil Ürün ve
Gıdalar ile İlgili
Resmi

58. (1) Bu Yasanın İkinci Kısımının İkinci Bölümünde belirtilen kurallar saklı kalmak kaydıyla Yetkili Makam, bu Bölüme ve veteriner mevzuatına uygun olan birincil ürün veya gıdalar ile ilgili güvenliği sağlamak ve hayvan sağlığı kontrollerini yapmak için Resmi Veteriner Hekim görevlendirir.

Kontrol
Önlemleri

(2) Bu Bölümün kurallarına uyulmadığının veya hayvan sağlığı kurallarının ihlal edildiğinin tespiti halinde, Yetkili Makam, durumu düzeltmek için gerekli önlemleri alır. Özellikle şüpheli birincil ürün veya gıdalara bu Yasanın kurallarına uygun önlem veya cezaları uygulanmasına kadar el koyar.

Dördüncü Bölüm
İnsan Tüketimine Uygun Olmayan Hayvansal Yan Ürünler

Hayvansal Yan 59.
Ürün İşletmecisi
ile İlgili Genel
Yükümlülükler
ve İstisnalar

- (1) Hayvansal yan ürünler ve onlardan elde edilen ürünler, bu ürünlerden kaynaklanacak insan, çevre ve hayvan sağlığına yönelik risklerin önlenmesi amacıyla bu Bölümde belirtilen kurallar uyarınca toplanır, taşınır, depolanır, hareket ettirilir, işleme tabi tutulur, imha edilir, piyasaya sürülür, ihraç edilir, transit olarak nakledilir veya kullanılır.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen kurallar:
 - (A) Kesim ve depolamanın sadece tüketiciye direkt olarak arz etmek amacıyla yapıldığı perakende satış yerlerinden veya satış noktalarıyla birarada bulunan tesislerden gelen evcil hayvan yiyeceği hammaddesine,
 - (B) Menşe işletmede imha edilen veya kullanılan sıvı haldeki süt veya kolostrum durumuna,
 - (C) Ticari amaçlarla yakalanan balıklar ve iyi av uygulamalarına uygun olmayan şekilde avlandıktan sonra toplanmış olmayan avlanan yaban av, karkas veya kısımları dışında, insanlara veya hayvanlara bulaşabilecek hastalıkları taşıdığından şüphelenilmeyen yaban avlarının tüm karkas veya kısımlarına,
 - (Ç) Bu Yasaya uygun olarak, sadece hayvan yetiştiricisi ve kendi ailesi tarafından gıda olarak kullanılacak olan, menşe işletmede kesilen hayvanlardan elde edilen evcil hayvan yiyeceği hammaddesine,
 - (D) Aşağıda sayılan yiyecek ve içecek atıklarına;
 - (a) Uluslararası ulaşım araçlarından çıkmamışsa,
 - (b) Hayvan tüketimi için ayrılmamışsa,
 - (c) Basınç altında sterilizasyon işlemi görmüşse, bu Yasa tarafından onaylanan yöntemler ile işlem görmüşse ve bir biyo-gaz tesisinde veya kompostlama tesisinde işlenmek amacıyla kullanım için ayrılmamışsa,
 - (ç) Yetiştirme amaçlı ovum, embriyo ve sperma ise,
 - (d) Deniz veya hava yoluyla transit geçmişse,
 - (e) Mineralize olmamış guano dışındaki idrar ve dışkı ise,
 - (f) Bu Yasa kurallarına uygun olarak çalışan gemilerden, parazitler de dahil insanlara bulaşabilen hastalık belirtisi gösteren balıkların, gemide iç organlarının çıkarılması sırasında ortaya çıkan maddelerle bu gemilerin avlanmaları sırasında ortaya çıkan ve

- denizden uzaklaştırılan maddelerse,
- (g) Yumuşak doku ve eti ayrılmış kabuklu deniz hayvanlarının kabukları sözkonusu ise

uygulanmaz.

Hayvansal Yan
Ürünlerin
Sınıflandırılması,
Toplanması,
Taşınması İmhası
İşlenmesi,
Kullanımı ve
Depolanması

60.

- (1) Hayvansal yan ürünler ve onlardan işlenen ürünler, izlenebilirlik amacıyla tanımlanırlar.
- (2) Hayvansal yan ürünler, menşelerine, insanlar ve hayvanlar için oluşturabilecekleri risklere göre kategoriler halinde sınıflandırılırlar ve bu sınıflandırmaya göre işleme tabi tutulurlar.
- (3) Hayvansal yan ürünler ve bunların işlenmesinden açığa çıkan atık su dahil diğer ürünler, çevre, insan ve hayvan sağlığını tehlikeye atmadan toplanır ve/veya taşınır ve/veya depolanır ve/veya işlenir ve/veya bertaraf edilir veya piyasaya arz edilir veya ithal veya ihraç edilir veya kullanıma sunulur.
- (4) Yerel olarak taşınan, hayvansal yan ürünleri gönderen, taşıyan veya alan kişi, bu sevkiyatın kaydını tutmak zorundadır.”
- (5) Taşıma sırasında, hayvansal yan ürünlere veya bunlardan işlenmiş ürünlere, ticari bir belge, hareket belgesi veya bu Yasanın gerektirdiği durumlarda bir Veteriner Sağlık Sertifikası eşlik eder.
- (6) Hayvansal yan ürünlerin toplanması, taşınması, ve imhası ile ilgili işlemler bu Yasada ekli cetvelde yer alan hayvansal yan ürün toplama, taşıma ve imha hizmetleri başlığı altında ücretlendirilir.
- (7) Hayvansal yan ürünler ve bunlardan elde edilen yem, evcil hayvan yiyeceği, köpeklerin çığneme ürünleri düzenlenen kurallara uygun olarak muamele edilmediği sürece, bu ürünlerin elde edildiği türlerde hastalık şüphesinden dolayı kısıtlamalara tabi olan bir bölgede bulunan herhangi bir tesisten veya hareketi veya ticareti ülkenin hayvan sağlığı statüsüne risk oluşturacak herhangi bir tesisten veya bölgeden çıkarılamaz.
- (8) Hayvansal yan ürünler ve bunlardan elde edilen ürünler, ait oldukları kategori ve menşeye uygun olarak muameleye tabi tutulmadan piyasaya sürülemez.
- (9) Hayvansal yan ürünlerin ve bunlardan elde edilen ürünlerin, aşağıda belirtilenlerde kullanımları yasaktır:
 - (A) Kürkü için beslenen hayvanlar hariç belirli bir tür hayvanın aynı türden hayvanlardan, hayvanlarının gövdelerinden veya gövde kısımlarından elde edilen işlenmiş proteinlerle beslenmesi,
 - (B) Kürkleri için beslenen hayvanlar hariç, çiftlik hayvanlarının yiyecek içecek ve atıkları veya yiyecek içecek atıkları içeren veya onlardan elde edilen yem maddeleri ile beslenmesi,

44/2020

- (C) İnsan, hayvan ve çevre sağlığına yönelik risklerin yeterli düzeyde kontrolünü sağlayacak şekilde en az yirmibir günlük bekleme süresinin tamamlanmasından sonra gerçekleştirilen biçme veya otlama hariç, hayvan gübresi dışındaki diğer organik gübre ve toprak ıslah ediciler ile muamele edilmiş merada hayvan otlatılması,
 - (Ç) Çiftlikte yetiştirilen balıkların, aynı türden balıkların gövdeleri veya gövde parçalarından elde edilen işlenmiş hayvan proteini türevleriyle beslenmesi.
- (10) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

İşletmecinin
Genel Hijyen
Kuralları ile
İlgili
Sorumluluğu

61.

- (1) İşletmeci, sorumluluğu altındaki işletme veya tesisler için Yetkili Makamdan onay alır. Bu onay, işletme veya tesisin hayvansal yan ürünler ve/veya bunlardan türemiş ürünler konusunda onaylanmış olup olmadığını belirtir.
- (2) İşletmeci, kontrolü altındaki işletme veya tesislerde;
 - (A) Temizlik ve dezenfeksiyona uygun şekilde inşa edilmiş olmasını,
 - (B) Kişisel hijyen için gerekli imkanlara sahip olmasını,
 - (C) Zararlılara karşı korunma açısından uygun düzenlemelerin yapılmış olmasını,
 - (Ç) Alet ve ekipmanın iyi durumda tutulmasını, ölçüm ekipmanının sürekli olarak kalibre edilmiş olmasını,
 - (D) Kontaminasyon riskini önlemek amacıyla araç ve kapların temizlik ve dezenfeksiyonu için gereken önlemlerin alınmış olmasını,
 - (E) İşletme veya tesiste çalışanların, uygun, temiz ve gerekli olduğu hallerde koruyucu kıyafet giymiş olmalarını,
 - (F) Ürünlerin sterilize edildiği veya insinere edildiği tesislerde, bu ürünlerden kaynaklanan kontaminasyon riski önlenecek şekilde ivedilikle, belli bir süre ve sıcaklıkta işlem görmelerini sağlayarak tekrar kontaminasyon riskinin önlenmesini,
 - (G) Özellikle sıcaklık, basınç, zaman ve partikül büyüklüğü gibi parametreleri, uygun olduğu hallerde otomatik cihazlar kullanarak düzenli olarak kontrol edilmesini,
 - (H) İşletme veya tesisin tüm kısımları için temizlik prosedürleri oluşturulmasını ve belgelenmesini,
- (3) Bu madde uyarınca genel hijyen kurallarının uygulanmasına ilişkin, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Gıda Tesislerinde ve İşletmelerde Hayvansal Yan Ürünlerin Muamelesi	62.	(1) Bu Yasanın 10'uncu maddesi uyarınca onaylanmış veya kaydedilmiş tesislerde, bu tesislerdeki hayvansal yan ürünlerin muamele, işlenme veya depolanması, bu amaçla ayrılmış bir bölümde ve çapraz bulaşmayı önleyecek şekilde yapılır. (2) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.
İşletmelerin ve Tesislerin Kendi Kontrolleri ve HACCP	63.	(1) İşletmeciler, bu Bölüm kurallarına uygunluklarını izlemek amacıyla, kendi iç kontrol prosedürlerini uygular ve sürdürür. İşletmeci, bu Yasa kurallarına uymadığı tespit edilen veya şüphe duyulan hiçbir hayvansal yan ürünün, bunlardan elde edilen işlenmiş ürünün işletme veya tesisten imha hariç hiçbir nedenle ayrılmayacağını taahhüt eder. (2) Aşağıda sayılan faaliyetleri gerçekleştiren işletmeci, tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları (HACCP) sistemine uygun olarak geliştirilen prosedürler belirleyerek uygular: (A) Hayvansal yan ürünlerin işlenmesi. (B) Hayvansal yan ürünlerin, biyo-gaz ve komposta dönüştürülmesi. (C) Aynı tesiste birden çok hayvansal yan ürün veya bunlardan elde edilen ürün cinsinin depolanması veya işlenmesi. (Ç) Evcil hayvan yiyeceği üretimi. (3) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.
Yetkili Makamın Hayvansal Yan Ürün Tesislerini Onaylama Yetkisi	64.	(1) Yetkili Makam, bir tesise, tesisin faaliyetiyle ilgili olarak kullanılan materyalin kategorisi, ekipman, işlemler ve gerekli olduğu hallerde tesisin kendi kontrolleri ve son ürün analizlerine dayanarak onay verir. (2) Yetkili Makam, Resmi denetimlerini gerçekleştirirken, tesisin onayını da gözden geçirir. Yetkili Makamın ciddi eksiklikler tespit etmesi veya bir tesisin üretimini defalarca durdurması hallerinde ve işletmecinin ileriki üretimi için yeterli garantiyi veremediği durumlarda, Yetkili Makam tesis için verilen onayı geri alma yönündeki prosedürleri başlatır. Ancak tesis, ilgili olduğu yılı izleyen altı ay içinde eksiklikleri gidereceği yönünde garanti verirse, Yetkili Makam tesisin onayını askıya alabilir.

Hayvansal Yan
Ürünlerin
Kullanımı veya
İmhası ile İlgili
İstisnalar

65. (1) Yetkili Makam, kendi gözetimi ile insan ve hayvan sağlığı risklerinin oluşturulduğu koşullar altında, kullanımı yasaklanmış veya kısıtlanmış belirli hayvansal yan ürünlerin kullanımına aşağıdaki hallerde onay verebilir:
- (A) Sergi, sanatsal faaliyetler, diyagnostik, eğitimsel ve araştırma amaçları için kullanılacaksa.
 - (B) Hayvansal yan ürünlerin elde edildiği hayvanlardan bulaşan hastalıklar taşımayan hayvanlar için kullanılacaksa.
 - (C) Hayvanat bahçesi hayvanları için kullanılacaksa.
 - (Ç) Sirk hayvanları için kullanılacaksa.
 - (D) Hayvanat bahçesi veya sirk hayvanları dışındaki sürüngenler ve yırtıcı kuşlar için kullanılacaksa.
 - (E) Kürkü için yetiştirilen hayvanlar için kullanılacaksa.
 - (F) Eti insanlar tarafından tüketilmeyen vahşi hayvanlar için kullanılacaksa.
 - (G) Yasal olarak tanınmış köpek barınaklarından gelen köpekler veya av köpeği sürüleri için kullanılacaksa.
 - (Ğ) Balık yemi olarak kullanılan kurtçukların beslenmesi için kullanılacaksa.
- (2) Yetkili Makam, aşağıda belirtilen hallerde ve belirtilen şekillerde imha kararı verebilir:
- (A) Ölü evcil hayvanlar ve tek turnaklılar gömülebilir.
 - (B) Materyallerin miktarı, haftalık belirli bir hacmi aşmadığı ve insan, hayvan ve çevre sağlığına risk teşkil etmediği takdirde, Resmi gözetim altında yerinde yakılma ve gömülme dışındaki yöntemlerle imha edilebilir. Bu hacim, ilgili hayvansal yan ürünlerin menşesine ve yürütülecek faaliyetlerin türüne göre belirlenir.
- (3) Bu Bölüm, belirli hastalıkların eradikasyon ve kontrolü amacını taşıyan veteriner mevzuatından muaftır.

DOKUZUNCU KISIM İthalat ve İhracat Kuralları

İthalatla İlgili
Genel
Kurallar

66. (1) Canlı hayvan, genetik materyal, gıda ve hayvansal yan ürünlerin ithal edilebilmesi için aşağıdaki koşulları taşımaları gerekir:
- (A) Bu ürünlerin ithal edilebilmesi ön izin alınması şartına bağlıdır.
 - (B) Ülkede uygulanan sağlık ve güvenlik koşullarını eşdeğer seviyede taşımalıdır.

- (C) Yetkili Makam tarafından, ilgili uluslararası kurumların belirlediği hayvan sağlığı statüsünü ve ürünlerin güvenliği bakımından tesislerde sağlanan hijyenik koşulları ve üretim süreçlerini göz önünde bulundurarak oluşturulan listelerde kayıtlı ülkelerden veya bölgelerden ve işletme veya tesislerden gelmelidirler.
- (Ç) Talep edilmesi durumunda, Yetkili Makam tarafından belirlenecek şekil ve formatta, menşe ülkenin yetkili makamının resmi veteriner hekimi tarafından onaylanacak, canlı hayvan, genetik materyal, gıda veya hayvansal yan ürünlerin yukarıdaki fıkralarda belirtilen koşulları taşıdıklarını veya bu koşullara eşdeğer teminatları sunduğunu gösteren bir hayvan sağlığı veya insan sağlığı sertifikası ve/veya belgesi eklenmelidir.
- (2) Bu maddenin uygulanması ve ithalatta uygulanacak insan ve hayvan sağlığı ve hayvan refahı ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Yetkili Makamın
Hayvan ve İnsan
Sağlığı İçin
Ciddi Tehdit
Durumunda
İthalatla İlgili
Alacağı
Önlemler

67.

- (1) Bu Yasada belirtilen canlı hayvan, genetik materyal, gıda veya hayvansal yan ürünler, hayvan veya insan sağlığı için ciddi bir tehdit oluşturuyorsa, Yetkili Makam durumun ciddiyetine göre, ülkeye girişlerinin sınırlandırılması, askıya alınması veya yasaklanması ile ilgili önlemleri Bakanlığın onayıyla derhal uygular.
- (2) (A) Yetkili Makam karar verirken uluslararası kurumlar tarafından yapılan değerlendirmelere göre ilgili ülkenin epidemiyolojik durumunu da dikkate alır.
- (B) Yetkili Makam tarafından alınan önlemler bir risk analizine tabi tutulur.
- (3) Hayvan ve insan sağlığı için ciddi tehdit durumunda alınacak önlemler ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

İhracatla
İlgili Genel
Kurallar

68.

- (1) Yetkili Makam, ihraç edilecek ürünlerin, iç piyasaya sürülecek ürünlerle aynı standartlarda kontrol edilmesi için gerekli tüm önlemleri alır.
- (2) İhraç edilecek canlı hayvanlar ve genetik materyal, gıda veya hayvansal yan ürünler, ülkeden veya transit olarak diğer bir ülkeye ihraç edilecekse taşıma işlemi, hayvan refahını sağlamak için yetkili makamın aldığı önlemler hariç, ülkeden çıkış noktasına

kadar Gümrük İşleri ile Görevli Dairenin denetiminde yapılır.

- (3) Bu maddenin ihracata yönelik insan, hayvan sağlığı ve hayvan refahı ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Sınırlarda
Yapılacak
Veteriner
Kontrolleri ile
İlgili Genel
Kurallar

69.

- (1) Ülkeye ithal edilen canlı hayvan, genetik materyal, gıda ve hayvansal yan ürünlerin veteriner kontrolleri, Yetkili Makamın görevlendireceği Resmi Veteriner Hekimler tarafından veteriner sınır kontrol noktasında yapılır.
- (2) Veteriner kontrolü yapılmadan sevkiyatın ülkeye girişi yasaktır.
- (3) (A) İthalatçılar Yetkili Makama, sevkiyat türünü ve veteriner sınır kontrol noktasına tahmini varış tarihini varsa mücbir sebepleri önceden bildirmekle yükümlüdürler. Aksi takdirde doğacak bütün zararlardan ithalatçının kendisi sorumlu olur.
- Ancak genel bir kural olarak, bildirim için zaman sınırı bir günden daha fazla olamaz. Bunun mümkün olmadığı durumlarda ise, iki günlük ön bildirim gerekebilir.
- (B) Bu Yasanın 66’ncı maddesinin (1)’inci fıkrasının (Ç) bendinde belirtilen sağlık sertifikalarını veya belgeleri Yetkili Makam tarafından belirlenen, en az altı aylık bir süre boyunca, talep edildiği takdirde Yetkili Makama sunmak üzere tutar.
- (4) Resmi Veteriner Hekim, kontroller esnasında, sevkiyattan numune alabilir. Gerekli veteriner kontrolleri tamamlandıktan sonra, Resmi Veteriner Hekim, ilgili sevkiyat için kontrol sonuçlarını belgeleyen bir sertifika verir.
- (5) Mücbir sebeplerle tahmini varış tarihinde meydana gelecek değişmelerle ilgili değerlendirmeyi Yetkili Makam yapar.
- (6) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Uygunsuzluk
veya
Uygunsuzluk
Şüphesi
Durumunda
Uygulanacak
Kurallar

70.

- (1) Bu Yasadaki ithalat ile ilgili kurallara uyulmadığının tespiti halinde Yetkili Makam veya Resmi Veteriner Hekim, şüpheyi teyit etmek veya ortadan kaldırmak için uygun gördüğü veteriner kontrollerinden herhangi birini yapabilir.
- (2) Kontrol edilen ürünler, kontrollerin sonuçları elde edilene kadar, Yetkili Makamın gözetiminde kalır.
- (3) Yetkili Makam, şüphelerin doğrulanması durumunda, masraflar ithalatçı tarafından karşılanmak koşuluyla;
- (A) Canlı hayvan ve genetik materyalin izole edilmesine, gerekirse itlaf veya imha edilmesine veya geri

- gönderilmesine,
- (B) Gıda, ilaçlı yem, hayvansal yan ürün veya veteriner tıbbi ürünlerinin iade edilmesine, imha edilmesine, muameleye tabi tutulmasına, başka amaçlar için kullanılmasına veya geri gönderilmesine,
- (C) Aynı menşeli sevkiyatların kontrollerinin artırılmasına yönelik önlemlerin alınmasına talimat verebilir.

Dış Ülkeler ve Diğer Ülkelerden Gelen İthalatı Düzenleyen Kurallar	71.	(1) Yetkili Makam, dış ülkelerden gönderilen malın, ülkeye bir sınır kontrol noktasından girmesini sağlar. (2) Her sevkiyat, sınır kontrol noktasında, Yetkili Makam tarafından, Resmi Veteriner Hekim sorumluluğu altında veteriner kontrollerine tabi tutulur. (3) Bir sınır kontrol noktası; (A) Ülkenin herhangi bir giriş noktasında bulunur. (B) Kontrollerden etkin bir şekilde sorumlu olan Resmi Veteriner Hekimin yetkisi altında olur. (4) Yetkili Makam, hayvan ve ürünlerin varış noktasında, bu Yasanın 66'ncı maddesi kurallarına uygun olarak ayırimcı olmayan veteriner kontrollerini önceden haber vermeksizin yapabilir; aynı zamanda numune alabilir. Ayrıca Yetkili Makam, bilgi alması halinde ve ihlal şüphesi taşıyan durumlarda bu kontrolleri, hayvanların ve ürünlerin ülkeye taşınması sırasında yapabilir.
--	-----	---

ONUNCU KISIM

İdari Yaptırımlar ile Suç ve Cezalar

İdari Yaptırımlarda Yetki ve Yöntem	72.	(1) Bu Yasada yer alan idari para cezaları, Yetkili Makam tarafından verilir ve ilgililere yazılı olarak tebliğ edilir. (2) Cezanın, tebliğ tarihini takip eden ayın son işgününe kadar makbuz karşılığında Veteriner işleri ile ilgili Dairenin veznelerine ödenmesi halinde söz konusu suç, davasız halledilmiş sayılır. (3) Bu Yasa kuralları uyarınca verilen idari para cezasını yukarıdaki (2)'nci fıkrada belirtilen süre içinde ödemeyen gerçek veya tüzel kişiler hakkında yargısal işlem başlatılır.
-------------------------------------	-----	---

İdari Yaptırımlar ile Suç ve Cezalar
44/2020

73. Bu Yasa kurallarına aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aşağıda belirtilen idari yaptırımlar ile cezalar uygulanır:

44/2020	(1)	(A)	Bu Yasanın 8'inci madde kurallarına aykırı davranan yetkilendirilmiş veteriner hekimler suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık brüt asgari ücretin üç katı tutarında para cezası uygulanır.
		(B)	Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkûmiyet halinde, yetkilendirilmiş veteriner hekimler, aylık brüt asgari ücretin beş katı tutarında para cezasına veya dört aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
44/2020	(2)	(A)	Bu Yasanın 10'uncu madde kurallarına aykırı davranan ve izinsiz hayvan kliniği, polikliniği veya hayvan hastanesi çalıştıran kişiler, suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık brüt asgari ücretin üç katı tutarında para cezası uygulanır.
		(B)	Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, izinsiz hayvan klinik, poliklinik ve hastanesi çalıştıran kişiler, aylık brüt asgari ücretin beş katı tutarında para cezasına veya dört aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
44/2020	(3)	(A)	Bu Yasanın 14'üncü madde kurallarına aykırı davranan ve izinsiz veteriner teşhis ve araştırma laboratuvarı çalıştıran kişiler suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin üç katı tutarında para cezası uygulanır.
		(B)	Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, izinsiz veteriner teşhis ve araştırma laboratuvarı çalıştıran kişiler, aylık brüt asgari ücretin beş katı tutarında para cezasına veya dört aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
	(4)	(A)	Bu Yasanın 27'nci madde kurallarına aykırı davranan gıda işletmecileri bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin üç katı tutarında idari para cezası uygulanır.
		(B)	Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gıda işletmecileri aylık brüt asgari ücretin beş katına kadar para cezasına veya dört aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
	(5)	(A)	Bu Yasanın 28'inci madde kurallarına aykırı davranan gıda işletmecileri bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.

- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gıda işletmecileri aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına veya iki aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler
- (6) (A) Bu Yasanın 30'uncu madde kurallarına aykırı davranan gıda işletmecileri bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücret tutarı kadar idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gıda işletmecileri aylık brüt asgari ücretin iki katına kadar para cezasına veya bir aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- (7) (A) Bu Yasanın 31'inci maddesinin (2)'nci ve (4)'üncü fıkra kurallarına aykırı davranan gıda işletmecileri bir suç işlemiş olurlar olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gıda işletmecileri aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına veya iki aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- (8) (A) Bu Yasanın 33'üncü maddesinin (1)'inci ve (4)'üncü fıkra kurallarına aykırı davranan işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücret tutarı kadar idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gıda işletmecileri aylık brüt asgari ücretin iki katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (9) (A) Bu Yasanın 36'ncı maddesinin (2)'nci fıkrası kurallarına aykırı davranan gıda işletmecileri bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gıda işletmecileri aylık brüt asgari ücretin üç katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (10) (A) Bu Yasanın 39'uncu maddesinin (4)'üncü fıkra kurallarına aykırı davranan gıda işletmecileri bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gıda ve yem işletmecileri aylık brüt asgari ücretin üç katına kadar para cezasına veya iki

- aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- (11) (A) Bu Yasanın 40'inci maddesinin (1)'inci fıkra kurallarına aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler aylık brüt asgari ücretin üç katına kadar para cezasına veya iki aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- (12) (A) Bu Yasanın 41'inci maddesinin (1)'inci, (2)'nci ve (5)'inci fıkra kurallarına aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler aylık brüt asgari ücretin üç katına kadar para cezasına veya iki aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- (13) (A) Bu Yasanın 43'üncü maddesinin (1)'inci fıkra kurallarına aykırı davranan gıda işletmecileri bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gıda işletmecileri aylık brüt asgari ücretin üç katına kadar para cezasına veya iki aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- (14) (A) Bu Yasanın 44'üncü maddesinin (1)'inci fıkra kurallarına aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, işletmeciler aylık brüt asgari ücretin üç katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (15) (A) Bu Yasanın 45'inci maddesinin (2)'nci ve (3)'üncü fıkra kurallarına aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, işletmeciler aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (16) (A) Bu Yasanın 46'ncı maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkra kurallarına aykırı davranan işletmeciler bir suç işlemiş

- olurlar ve haklarında aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, işletmeciler aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına veya iki aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (17) (A) Bu Yasanın 47'nci maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkra kurallarına aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık brüt asgari ücret tutarı kadar idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, işletmeciler aylık brüt asgari ücretin iki katına kadar para cezasına veya bir aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (18) (A) Bu Yasanın 48'inci madde kurallarına aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık brüt asgari ücret tutarı kadar idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, işletmeciler aylık brüt asgari ücretin iki katına kadar para cezasına veya bir aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (19) (A) Bu Yasanın 49'uncu madde kurallarına aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, işletmeciler aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına veya iki aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (20) (A) Bu Yasanın 52'nci maddesinin (1)'inci, (2)'nci, (4)'üncü ve (5)'inci fıkra kurallarına aykırı davranan işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyeti halinde, işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (21) (A) Bu Yasanın 53'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrası, (7)'nci fıkrasının (A) ve (B) bendleri kurallarına aykırı davranan gıda işletmecileri bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık

- brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyeti halinde, işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (22) (A) Bu Yasanın 54'üncü maddesinin (1)'inci fıkrası, (2)'nci fıkrasının (A) bendi ve (C) bendi ile (6)'ncı fıkrasının (A) bendi kurallarına aykırı davranan gıda işletmecileri bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyeti halinde, işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (23) (A) Bu Yasanın 55'inci maddesinin (2)'nci fıkra kurallarına aykırı davranan gıda işletmecileri bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücret tutarı kadar idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, işletmeciler aylık brüt asgari ücretin iki katına kadar para cezasına veya bir aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (24) (A) Bu Yasanın 59'uncu maddesinin (2)'nci fıkra kurallarına aykırı davranan işletmeciler bir suç işlemiş olurlar olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyeti halinde, işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (25) (A) Bu Yasanın 60'ncı madde kurallarına aykırı davranan işletmeciler bir suç işlemiş olurlar olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyeti halinde, işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (26) (A) Bu Yasanın 61'inci maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkra kurallarına aykırı davranan işletmeciler bir suç işlemiş

- olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyeti halinde, işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (27) (A) Bu Yasanın 62'nci maddesinin (1)'fıkra kurallarına aykırı davranan işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyeti halinde, işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (28) (A) Bu Yasanın 63'üncü maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkra kurallarına aykırı davranan işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyeti halinde, işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve aylık brüt asgari ücretin dört katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (29) Bu Yasanın 66'ncı maddesi kurallarına aykırı davranan işletmeciler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde aylık brüt asgari ücretin on katına kadar para cezasına veya bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (30) (A) Bu Yasa altında çıkarılan tüzüklerde belirtilen kurallara aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık brüt asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 72'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyeti halinde, gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve aylık brüt asgari ücretin üç katına kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- (31) Bu madde amaçları bakımından tüzel kişilerce işlenen suçlar, o tüzel kişinin Yönetim Kurulu üyeleri tarafından da işlenmiş sayılır ve mahkemece suçlu bulunmaları halinde tüzel kişiye verilen cezanın aynısına çarptırılabilirler.

Suçun
Tekerrürü
Halinde Para

74. Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi, bu Yasa uyarınca suç sayılan bir eylemi bir yıl içerisinde, iki veya daha çok kez işlediği takdirde, bu Yasada yer alan idari para cezası miktarı ve mahkemece verilebilecek para cezasının üst sınırı iki kat

Cezasının İki Katına Çıkarılması artırılarak okunur ve yorumlanır.

ONBİRİNCİ KISIM Son Kurallar

- Emirname
Yayımlama
Yetkisi
75. (1) Bakanlar Kurulu, bu Yasanın daha iyi uygulanmasını sağlamak amacıyla aşağıda belirtilen hususlarda Bakanlığın önerisiyle emirname yayımlar:
- (A) Bu Yasa'nın 17'nci maddesi uyarınca alınacak acil önlemlere ilişkin kurallar,
- (B) Bu Yasa'nın 31'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında belirtilen faaliyetleri yerine getirecek olan gıda tesislerinde kullanılacak, kimyasal maddelerin ve dezenfektanların kullanımına ve izinlendirilmesine ilişkin kurallar,
- (C) Bu Yasanın 32'nci maddesinde belirtilen Yetkili Makamın bir tesis ve işletmeye onay vermesi ve geri almasına ilişkin prosedürler ile ilgili kurallar.
- (Ç) Bu Yasanın kuralları mucibince, herhangi bir acil sağlık önlemi alınması gereken durumlarda,
- Yürütme
Yetkisi
76. Bu Yasa, Bakanlık tarafından yürütülür.
- Yürürlüğe Giriş
77. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

CETVEL
(Madde 18)

HARÇ VE ÜCRETLER TARİFESİ

1-Saha Hizmetleri

Asgari 5 TL Azami 500 TL

2-Laboratuvar Hizmetleri

Asgari 5 TL Azami 500 TL

3-Belge ve Sertifika Ücretleri

Asgari 5 TL Azami 5000 TL

4-Denetim Hizmetleri

Asgari 50 TL Azami 2000 TL

5-İzin ve Ruhsatlandırma

Asgari 100 TL Azami 5000 TL

6-İthalat ihracat izinleri

Asgari 100 TL Azami 5000 TL

7- Hayvansal Yan Ürün Toplama, Taşıma ve İmha Hizmetleri

Asgari 5 TL Azami 1000 TL